

2.4. Progoni na teritoriju vlastelinstva Veliki Tabor (1744.)

2.4.1.

Veliki Tabor, 16. siječnja 1744.

Parnica Josipa Rattkaya protiv Grgura Sztuhne zbog trovanja i preljubništva, Grgura Mlakara zbog skitanja, Grgura Klobasa i Andrije Klobasa zbog bavljenja magijom te Stjepana Vulamca zbog razbojstva i ubojstva

Actio criminalis Illustrissimi domini comitis Josephi Joannis Baptistae a Ratkay perpetui de Nagy et Kys Thabor etc. (titulus), tanquam competentis magistraturae et actor contra et adversus Gregorium Sztuhne, subditum Kis Thaboriensem qua intoxicatorem et adulterum, nec non Georgium Mlakar vagabundum, Gregorium Klobasz et Andream Klobasz arti magicae implicitos prouti et Stephanum Vullamecz furem et homicidam, tanquam omnes hos II coram me Josepho Jagussich, qua videlicet in praemissis substituto iudice dominali modo et ordine seuquente facta et erecta.

Qualiter nimirum superius nominati malefactores in causam attractos nescitur unde moti, quibusve male sanis, ac diabolicis persuasionibus ad id concitata postposito Dei, et hominum timore, legumque patriarum de super sancitam vigore nihil prorsus penso, hisce quippe superioribus vitae suae annis ac temporibus et quum primo: Memoratus Gregorius Sztuhne immemor amoris, et erga consortem suam coniugalis obligationis, durante ad huc vita modo dictae olim consortis suae cum quibusdam concubinis suis postmodum ubi e re fuerit coram denominandis, alias etiam maritatas in diversis locis, diversisque pariter temporibus non curatis etiam poenis sibi per superioritates publice, et privatim saepius implicis, carnaliter convixisset, sed nec eo contentus, mala malis accumulando ut concubinam suam alias uti praemissum est maritatum in sociam vitae accipere possit. Non solum defunctam consortem suam, sed etiam maritum praesciptae concubinae veneno ex hac vita tollendos suis viis, ac modis subordinasset, imo etiam ipsum venenum ad id propria pecunia iam procurari curasset. Idque in pane dictae suae concubinae marito porigi fecisset, et nisi ope divina per continuum vomitum, et lactis potum eliberatus extitisset, procul dubio ex hac vita ad aeternam evocari debuisset, adeoque taliter ad externum nationem ipsius miseri et innocentis hominis nihil prorsus ex parte sua neglexisset. Quin immo uni proli suae (cui nimirum ex eiusmodi intoxicato, pane praenomitaus ipsius concubinae maritus particulam dederat) mortem omnino causasset, taliterque se duplicis adulterii iteratis vicibus prouti et prolis suae interitus manifestum reum eddecisset. Qualiter deinde memorati malefactores Georgius Mlakar, Gregorius Klobasz et Andreas Klobasz diversis vicibus, diversisque occasionibus pluribus innocentibus Christi fidelibus hominibus tam in vita et sanitate quam etiam in rebus et animalibus arte sua magica nocuissent, et nocere studuissent, saepius etiam grandines, aliasque damnosas adversitates ope diabolica populo intusissent, cum naturali animarum hoste diabolico acceptis ab eodem signis, atque sigillis diabolicis societates invisissent, et utinam? Non etiam quod auditu horrendum est, sacras hostias in comunicatione

acceptas ex buccinis suis modis accepissent, easdemque in usus magicos cum ignominia divinae nemesis aplicuissent. Furta etiam diversa iteratis vicibus et temporibus, hominibus intulissent, alia denique multiplicia malorum genera nefandum in modum perpetrassent. Qualiter tandem etiam mentionatus malefactor Stephanum Ullamecz superioribus annis et temporibus diversa etiam furta patrasset, propterea recentissime ante aliquot quippe hebdomadas certum Stirum ad partes has Nagy Thaboriensem venientem, et nemini quidque mali facientem in ceram silvam sub specie amicitiae aduxisset, ibidemque eundem clandestine (cultum aut aliud ferreum instrumentum sub costis ipsis infigendo) crudeliter occidisset taliterque se pariter sub specie amicitiae homicidam et furem offecisset, omnes praemissi leges divinas et humanas contra similes sancitas neutiquam formidante. Vellet proinde (titulus) illustrissimus dominus comes, tanquam ut praemissum est competens magistratus, et actor antenominatos malefactores in causam attractos coram me substituto iudice (servatis de iure servandis) in ius et causam convenire, eosdemque primo et ante omnia ad revellandos plures scelerum suorum complices alioque multiplicia hactenus nondum patefacta demerita eorum cum exasperatione etiam poenam quemlibet nempe praemissorum pro qualitate delictorum suorum morti adiudicari. Primum quidem Gregorium Sztuhne, qua intoxicatorem et adulterum ignitis forcipibus praevis discerpi, et tandem decollari. Alios vero Gerogium Mlakar, Gregorium Klobasz et Andream Klobasz, qua arti magicae intricatos igne concremari. Ultimum demum Stephanum Ullamecz tanquam homicidam sub specie amicitiae quia etiam aut forcipibus laceratione, aut amputatione manus, decollari. Omnes denique hos poenis a legibus praescriptis feriri cuperet, uno verbo super praemissis ius et iustitiam iurisque et exquiritatis effectivum implementum iudicio mediante per me sibi impendi et administrari vellet, legibus Regni sic dictantibus. Datum in arce Nagy Thabor, die 16. mensis Januarii Anno Domini 1744.

Josephus Jagussich, qua in praemissis substitutus
iudex dominalis
idem manu propria

Na poledini: Originale Actionis criminalis ut intus / A / Terminus praefitigur pro 30 et sequentibus mensis et anni modo currente diebus in Arce Nagy Thabor

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.2.

Lupinjak, 13. siječnja 1744.

Istraga plemićkog podsuca Varaždinske županije, Ivana Adama Varovića, protiv Grgura Stuhnje, Jurja Mlakara, Grgura Klobasa, Andrije Klobasa, Gašpara Lisjaka i Stjepana Vulameca, zbog optužbi za vješticarstvo, trovanje, ubojstvo i razbojstvo.

Istraga protiv Jurja Mlakara

Anno Domini 1744to, die 13tia mensis Januarii in curia nobilitari Lupinjak, pertinentiis Kyss Thabor, et Comitatu Varasdinense situato, pro parte Illustrissimi Domini

Comitis Josephi Joannis Babtistae a Rattkai, perpetuo de Nagy et Kyss Thabor, qua nimum competentis Magistratus per me Joannem Adamum Varovich, praescripti Comitatus Varasdinensis viceiudex nobilium, penes expressam comissionem perillustris et generosi domini Stephani Junioris Bedekovich, eiusdem Comitatus iudex nobilium, contra et adversus infradenominandos fures, magos, intoxicatores, sagos, homicidas insidiatores vitae, aliosque in hocce dominio deprehensos malefactores facta est inquisitio testiumque examen (facta praeve praesentium de utri punctorum testibus genuina in Croaticum idioma interpretatione) juxta sequentia deutri puncta:

De eo utrum

Testis noscat Gregorium Sztuhnie, Georgium Mlakar, Gregorium Klobasz, Andream Klobasz, Gasparum Liszjak et Stephanum Vulamecz?

Utrum sciat testis, quod aliquis ex praescriptis malefactoribus sit in publica fama de quibusdam maleficis, vel aliquos veneno sustulisset, aut id cooperatus fuisset? Vel furta quadam graviora, vel leviora commisisset? Aut etiam incinerationem alicui comminatus fuisset, vel vero arte magica et ope Diabolica alicui in rebus, aut in sanitate nocuisset, vel vero se nocituri minatus fuisset, et postmodum totale nocumentum revera audisset, aut vitae alicujus insidiatus fuisset, vel vero aliquem occidisset, aut trucidasset, aut ad minus signa talia dedisset de se. Alia denique lege vetita crimina patrasset? Et si testis scit aliquid genuine circumstanlialiter, et conscientiose enaret universa. Primo quidem perlegitur inquisitio:

Contra Georgium Mlakar

Primus in ordine testis providus Philipus Solmano, subditus ad bona Praputno spectantia adiuratus examinatus, annorum circiter 30 fassus et attestatus est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Juria Mlakara

Ad secundum punctum fatetur: Da od recsenoga Juria Mlakara ie vre nekuliko leth obchinszki glasz, da zna czoprati, i da ie vnogem naskodil za czoprium. Zatem da ovo preseszno leto okolu Bosiega Licza vu hiszi szvedoka za onda prebivajuch bil je (kak szvedok razumno more veruvati) niemu naskodil vu nogah, tak da ga ie sztraszno jako drapalo da po nochi nikak mira ni imati mogel. To pak stima da mu ie zato vuchinil, ar ie szvedok ienkrat domom doiduchi rekel, da mu nepuszti drugach niegve krave pri hiszi ondi hraniti, nego da sze mleko i maszlo za hisznu haszen bude obrachalo. Ter zatem taki rekena bol szvedoku bila ie doszla vu noge. Zatem videchi pak szvedok to, groszil sze ie Mlaku, da ako mu ne odvchini ovoga betega, da ga ide szvomu goszponu tuszit. I zatem kak mu sze ie groszil, taki na mah bilo mu ie odlehnulo.

Secunda in ordine testis honesta Mariana Solman, colonissa boni Praprutno, annorum circiter 28, adiurata, examinata, fassa et attestata est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum: Da zna, da ie obchinszki glasz bil od Juria Mlakara koi ie vu Thabor Gradu veszda vu vuze, da ie on czopernik. Zatem da ovo preseszno leto, gda ie recheni Mlakar bil vu hisze szvedoka, za chasz na sztan prijet, onda VV prasicza Mlakarova bila ie szvedoku szehtar mleka popila, i zatem szvedok szerdita buduch ona i nje musz pocheli szu sze karati z Mlakarom govorechi mu: da szi nai prasiczu vu hlevu dersi, ali ie nai dersi pastira, ali pak nai drugam ju da. Za kojum karkum, taki on isti dan bilo ie szvedoku vu terbuch tak tesko doszlo, da niti po noczi, niti po dne, ni imela

mira. I thu muku czel tieden ie terpela, kai videchi szuedok, i nie mus pocheli szu sze grosziti Mlakaruru, da aliga poidu k szvomu goszponu tuszit, alli poide vode iskat, sz kojum poznadu gdo ie tko vuchinil. Ter zatem sena Mlakarova tho czuvsu, spraszila ie bila szvedoku dve jaicze i nesta kai visze nutri bila ie dela i nie dala ie noi poieszti. Za koiemi noi bilo je odlahnulo.

Tertius in ordine testis Georgius Kerklecz, colonus Boni Rusznicza, annorum circiter 40, adjuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum: Da je Mlakaruru Juriu; koi je vu Thaboru Gradu, vre od nekuliko Leth glasz bil, da ie on Czopernik. Zatem da pred tremi letmi imal ie Mlakar drugach Tkalecz buduch pri szebi greben tkaleczki Ivana Zaverskoga, i recheni Zaverszki bil ie dopustil szvedoku the greben od Mlakara ka szebi vuzeti, onda szvedok iszel ie Mlakaruru rekuch mu: da mu nai da the greben, ar je Zaverski rekel dati. Onda Mlakar iszel ie vu Hiszu po greben, i van ga ie iz Hisze bil ga doneszel govoreczu szvedoku: "Meni ga ie szamomu potreba. Merkai kak busz tkal vu niego." Gde szvedok vuzel ie vpamete daie Mlakaruru tho suprotivno bilo, i zatem szvedok odneszel je greben szebi domom, i poczel ie preju sznovati i pollam navijati, i nikako mu ni mogla pravo doiti. Szredi mu ie Preia doli viszela, ar na krajeh bilo mu ie napeto, i drugoch Preju doli ie sznel, i po Ledine protegnul hotejuchi zraunati, ali nikak ni mogel na red dopeliati doklam ni szam Zaverszki doszel, i izvrachil, koi takvo vuchinieno dugovanie razme vrachiti.

Quarta ordine testis Magdalena Kraniecz, colonissa Boni Lupiniak, annorum circiter 35. adiurata, examinata, fassa et attestata est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum: Da zna vre jedno dve lete da je Mlakaruru Juriu, koi je vu Thaboru gradu obczinski glasz bil, da ie on czopernik. Zatem da pred iedno dvemi letmi recheni Mlakar bil sze ie raszerdil na musza nieionoga Andrassa Kraincza (kak ie on szam noi, kakti szvoi Seni povedal) iz toga zroka, da mu recheni Andras Kraniecz bil vzel iedno prasze za nekoj dugh grossi 10 chinechi, i poveda szvedok, da ie noi nie musz Andras Kraniecz povedal, dasze ie bil zesztal z Mlakarom vu kerchmi pri niekojem Pfcisku, i ponudil ie dva puta Mlakaruru piti. Mlakar pak nijeden put ni hotel, nego ie rekel szerdito: "Ja nebum tvoga vina pil. Nimam diniara, kai bi za niego dal." I ondi raziszli szu sze. Niein musz pochel je domom iti, i taki mu je poczelo tesko dohaiati. I onda letnoga poldneva, komai domom dosel, gde drugach z iednoga vu drugo meszto doszvati more: Zna pode szvedok szama, i videla ie, da ie nie musz domom doiduchi ondam jako nevolen bil posztal, i noge szu mu sze bile vsze poszuszile na tuliko da niti ie chutil, niti ie nikak zmeszta genuti szebe mogel, dabi vsze okolu niego bilo gorelo. Zna tulikai sze, daie on Mlakaruru bil vzel prasziczka. Zatem onomadne poklam kam je Mlakar vu Thabor Grad bil odpeljan, s chista mira bilo mu je odlehnulo na tuliko da vezda vhalu Bogu, i po hisze preiti more, i vezda chuti noge, i po nih hodi, ako prem po pervo nikakve boli ni chutil na nogah, gda ie szekirum, kakti po Drevu po nih natuczal.

Quinta in ordine testis Catharina Hrebicz, colonissa boni Rusznicza, annorum circiter 25., adiurata, examinata, fassa et atesstata est scitu:

Ad primum: Da pozna.

Ad secundum: Da ie chula glasz do Mlakara Juria da ie on czopernik. Zatem zna da on pred dvemi letmi vu oni hiszi gde ie szvedok tkal, i chesz den ienkrat poczel ie pove-

dati, szam od szebe pred svedokom i pred drugemi da bi on znal govedini tak napraviti, s chim bi sze bole kuhala, sztem bi bila bolie terda i kervava.

Sextus in ordine testis Fabianus Reszar, colonus boni Rusznicza, annorum circiter 50 adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum: Da sze pomina da iedno dve, alli tri letta chuje glasz da Mlakara Jurja koi ie vu Thabor Gradu, da je on czopernik. Zatem zna da pred iedno dvemi lettmi hotel je recheni Mlakar pri szvedoku tkatti. Szvedok pak ni niemu dal, nego nekoiemu Medveczu, koi Medvedecz, kad ie bil vse osznoval, i naviali priczel preju, nikak ziednachiti ni mogel, ar je majen kra i dugsza, ar na drugi kraj krajsza, i nikak ni mogel pocheti Tkatti, nego zadnich moral je nazad doli preju vzeti, i k szebi ju domom odneszti. Ondi ne zna szvedok kak je z niu baratal, nego tho vendar zna, da je bil zetkal doma.

Septima in ordine testis Catharina Antonich, colonissa Praprutnensis, annorum circiter 35 adiurata, examinata, fassa et attestata est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum: Da ie chula glaszi da ie Mlakar Juri czoperniak. Zatem da je on pred dvemi letmi proszit hodil Zaverszkoga Ivana za plugh, koga poklakam ni dobil. Odonud iduch chesz leszu vu breg, kak ie szvedok szama chula polagh sztojech, pogroszil sze ie govorechi: "Muchi, ti Zaverski, muchi!: Josche bi mi jen krat rad dal, Bogh da bite proszil!" I zatem chesz iedno szeszt tiednov dosel ie Zaverski odnekud, i pochel-seie valiati po ledine klagujuch da ga nekai razpuchiti hotelo. Onda Mlakar ondi polek stoiechi kriczal ie veszelo: "Ha ha ha! Kak Zaverski beczi!" Kai szvedok ondi sztoiech chula je szama. Zatem govori da pred tremi okolu leti dosel ie bil Mlakar Juri k Chuchku Lukachu vu Klenovczu na oblok hiszni proszechi da mu naj vole poszudi. Koiemu posuditi ni hotel, i onda obernul sze Mlakar, i odiszel odonud. Metentoga za nim izraven iszla je tako onda kchi Chuchkova na paszu, i ondi na ledini kud ie Mlakar iszel, naszla ie iednu czandriczu zavitu, koju z nogum ie odhitila, i taki on chasz, chesz tri, ali chetiri korachaje, opala ie deklicz na zube, poczela klaguvati. Koji vu hiszu nazad morali szu odneszti i ondi tak ju ie vleklo nekai skupa, daje noi glava med noge dohajala i gda szu ie glavu gore ravnali, onda szu noge za glavum gori k visku szilile. Koia tri dni onak nevolni niszu mogli pomochi, nego matti nieina iszla ie do rechenoga Mlakara ondi vu szuszedstvu za onda sztoiechega, groszechi mu sze jako i ostro, ako kcheri nienoi ne odvchini kai je napravil. Koi potlam chesz tri dni bilo ie odlehnulo. Szvedok pak tho zna, ar je ondi vu oni hiszi onda bila, i van ziduchi videla je tulikai deklicza, kada je opala i kak szu iu med sobum nazad zaneszli, i kak sze ie mati Mlakaru groszila, i kada je ie odlehnulo bilo. Polagh toga valuie da recheni Mlakar onomadne da je ovde vu Lupiniaku, vu temniczi bil, i gda mu je span Kumstek Juri rekel, da neide pervo iz temnicze, doklam ne odchini Andrassu Kranczu, koiega ie oczopral. Nakai odgovoril ie iz temnicze, da on toga nezna vchiniti. Ako ga vszega zeszeku, nego nai ga lizstor van puszte. On hoche takvu Senu naiti ob svoiem stroszku, i da hoche s niu [nečitko] kakomu mora kuliko tuliko pomochi, da mu lepe bude. Tho ie szvedok sama chula, ar ie polagh stala, i zatem chesz iedno chetiri, ali pet dan, chula ie szvedok taki glasz da ie Krainczu Andrassu poczelo lesse biti.

Octava in ordine testis Mariana Luchich, inquilina coloni Solman ad bonum Prapruto spectantis, annorum circiter 35, adiurata, examinata, fassa, et attestata est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum: Vre nekuliko leth Juria Mlakara obczinski glasz, da ie on czoeprnik. Zatem da zna da pred nekulikemi letmi szvedok ondi pri Solmanu pekla ie gibaniczu. I ondi recheni Mlakar proszil ie nju, gda ie vzela van iz peczi gibaniczu, da ie nai niemu da. Ona mu pak taki ni hotela dati, i on zatem ondi na mesztu pogroszil se ie govorechi i po noszu potegnuvssi: "Muchi, muchi! Ne mora tebi tvoja krava dogo na haszen biti!" I zatem nieina krava pochela ie taki beteguvati i susiti sze natuliko, da ie chesz tri tiedne parnula. I gda ie guljar koszu z nie poteszal, zval je szvedoka i drugu drusinu od hisze, da idemo gledet thu merczinu, govoreczi: "Ovo je pravo czoperno delo, ar ie meszo i kerv sz nie szpita. Hote gledet, budete videli."

Nonus in ordine testis Joannes Luchich, inquilinus pariter dicti coloni Solman, annorum circiter 70, adiuratus, examinatus, fassus, et attestatus est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum: Da vre pred nekulikemi leti Mlaku Juriu, koi ie vu Thabor Gradu, chul ie glasz da ie czopernik. Zatem, da pred nekulikemi letmi karal sze ie recheni Mlakar na Miklausa Solmana (gde ie i svedok polegh poszluszal) govorechi mu: "Zakai sz ti za moju teliczu goszponu povedal? Ne moraju ni tebi tvoie krave na haszen dugo biti!" I zatem taki szu sze pochele krave dve Solmanove szusiti i do tiedna dneva ieszu parnule. Zatem valui tulikaisse za gibaniczu i za krave fundanie onak vsze kak je, i gori rechena svedok, Marana Luchich valovala, ar je i on polegh bil, i za vsza zna kak i ona.

Joannes Adamus Varovics

Incliti Comitatus Varasdinensis viceiudex nobilium
manu propria

Istraga protiv Grgura Stuhnje

Sequitur inquisitio contra Gregorium Sztuhne in curia parochiali Kyss Thabor.

Prima in ordine testis Ursula, consors Andreae Pechuchna, colonissa admodum reverendi domini parochi Kyss Thaborensis, annorum circiter 30, adiurata, fassa, examinata, et attestata est scitu.

Ad primum: Da poszna Gregura Sztuhneta.

Ad secundum punctum: Da pred petemi letmi recheni Stuhne, koi ie vu Thabor Gradu, szvedoka, to jeszt recheni Ursulu Pechuchne jemal, ie continuma nato dasze znjm vu nechisto sivlenie poda, govorechi vech puti, da ona nai szvoga hisznoga tovarussa osztavi, onda i on hoche szvoiu senu, i onda da sze skupa vzemu. Zatem dal ie njoj ieden gross govoreczi, da nai kupi za gros misznicze, i nai vu kruhu da poieszti muszu szvoiemu, koia kupila je bila vu Rogaczu misznicze, ni za ieden gross, nego szamo za jeden czvajer, i niu domom doneszla ie. Onda Sztuhne, vzela ie od nie thu miszniczu i stukel ju ie, i vu jednu bezsgovu czevcziczu naszipal, tak da mu sze ni raztepala, i drugi dan iz Kastela doiduchi, dal je noi naszopet thu miszniczu, govoreczi: "Vezda napravi kruh znjum, i dai ga muszu poieszti. Ako ti nechesz, hochu ja." Poszluhnula ie onda szvedok, i kruh omeszila z miszniczum i dala ga muszu szvomu, na Rodine iduchemu. Koi kruh

kad ga ie jel, kruto iako dva dni napervo metal je. Onda tulikai podelil ie bil tulikai toga kruha deczi szvedoka, kai Sztuhne polagh stoeichi videl ie, i namegnul szvedoku, da nai ta kruh szvoi deczi z ruk vzeme. Metentoga, kaiti vse dvoie decze nieine bili szu pojeli tha kruh, i oni kruto jako pocheli szu metati, i nijedno vendar ni vumerlo. Zatem kad vre musz szvedoka vumreti ni mogel, vszel ie bil Sztuhne niu nato, da nai sznim ide po szvetu, kak I vchinili szu, i iedenkrat nabivszi pusku on z dvemi globussi (kak ie szam szvedoku on povedal) i chakal je pred odszesztkom szvojem musza szvedoku vani pred stagliem, hotechiga po pervo vubiti, i onak oditi. I gda ga dochakati ni mogel, onda odisel ie sz niu na strani Varasdinske, na kojem putu, okolu dva tiedna zadersavajuch sze recheni Sztuhnie szvedokom (kak szama dobrovoilno valui) nechiszto sivei szu, i onak naszopet nazadszusze obodva domom povernuli. Tho ie tulikai sze Sztuhnie pred szvedokom vech puti groszil sze ie goszponu plebanussu Thaborskomu vezda szniemu, kai ga ie od vhan puta vrachal govorechi: "Da aliga hoche vubiti, alli vsztreliti, alli mora Plebanussa, alli niega vrag vuzeti."

Secundus in ordine testis Andreas Pechuchnie, subditus titulati domini parochi Kyss Thaborensis, annorum circiter 40, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu: Ad primum punctum: Da poszna Gregura Sztuchnjeta.

Ad secundum punctum: Zna da pred nekulikemi letmi poklakam szena szvedoka bila je niemu dala kruha z miszniczum omeszenoga. Bil ie Sztuhnie z reczenum niegvum senum taki onu nocz po szvetu proszel. Metentoga, doklam szu iosche doma bili, obodva, tho jeszt szena niegva i Stuhnie, szvedok jel ie sztovrjeni kruh i zatem taki okolu dva dni mleko pijuch continuma metal ie. Koiiega kruha bil ie tulikai sze dal dvoie deczi szvoi. I niega jeduch rauno tak obodvoie decze metali szu, i onak z Bosium pomochjum sivi oztali. Tretiemu pak detetu rechenoga Sztuhnieta, onda na posztele lesechemu, bil ie tulikai sze podelil szvedok toga kruha. koi dete, poievshi kruh, ni moglo metati, i akoprem do onda, i onak iedno malo beteszno bilo. Vendar po vech puti sztalo ie s potelie(!), i hodilo po hisze, i rado ie jello. Poklam pak, kad je tha kruh pojelo, niti ie moglo vech sztati, niti hoditi, niti ieszti, nego sz mirom krichech i klagujuch, chesz tri dni vumerlo ie. I gda ie vumerlo, telo toga deteta bilo je nateklo, i po perszeh, i po terbuhu cherne pughe illiti parte imelo ie. Ovo pak szvedok zna, ar ie ondi pri Sztuhnietu stanuvaj kakti osser.

Tertius in ordine testis Andreas Spiliak, subditus domini parochi Thaborensis, annorum circiter 35, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Gregura Sztuhnieta koi ie vu Thabor Gradu.

Ad secundum punctum: Zna da lainszko leto jednoch szvedok Sztuhniatom buduch vu Rogaczu chul ga ie govorech ove rechi: "Ja neidem vu Thaborsku faru, doklam goder on cherni vrag bude ondi," razumevssi goszpona plebanussa Thaborskoga. Zatem nadalie rekel je: "Ako me bude kai draszil, lahko sze vu Plamnu naide.

Quarta ordine testis Lucia Baäch, colonissa dicti domini parochi, annorum circiter 30, adiurata, examinata, fassa et attestata est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Sztuhnieta Gregura, koi je vu Thabor Gradu.

Ad secundum punctum: Zna da ovo preszeszno letto recheni Sztuhnie jenkrat pri hisze szvedoka buduch, govoril je pred njum ove rechi: "Nebudem pre odhajal, doklam sze ne budem z onem czerniakom (razumevssi goszpona Plebanussa Thabor-

skoga) skupa zesztal,” govorechi tulikaisse: “Aliga budem vubil, aliga budem sztretil.” To ie pak zato govoril da mu goszpon plebanus niszu pusztili zdati sze z onum senum, koju bi on bil rad.

Quinuts in ordine testis Matthias Holomazich, homo Kis Thaborensis, annorum circiter 35, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Valuie da poszna Gregura Sztuhnieta.

Ad secundum: Da ovo preszestno leto chul ie jenkrat Gregura Sztuhnieta govorecz ove vu Rogaczu reczi: “Ja hochu zjednum szmertium vchiniti, alu bude moja glava proch, alli hochu onoga czerniaka vubiti,” razumevsi goszpona plebanussa Thaborskoga, iz toga zroka da mu goszpon plebanus niszu popusztili vuzeti Barichke.

Joannes Adamus Varavics,
incliti Comitatus Varasdinensis viceiudex nobilium
manu propria

Istraga protiv Grgura Klobasa

Sequitur inquisitio in praefata Parochiali Curia contra Gregorium Klobasz

Primus in ordine testis Joannes Korber, subditus Kyss Thaborensis, annorum circiter 40, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Grgura Klobasza.

Ad secundum: Zna da vse okolu deszet leth obchinszki glasz bil je Klobaszu Greguru da ie on czopernik. Zatem zna da pred iedno sesztemi lettmi pil ie szvedok v kerchmi na Sabaczu z drugemi piuchi. Koie szvedok ondi chul ie govorech: “Da je Klobasz Gregur za onda, ondi tulikaine buduchi zemlieni Bogh,” kai chuvszi szvedok opital ie piuche (z persztom kaszuch na Klobasza Gregura):”Jeli thomu govorite daie ovo zemlieni Bogh?” Koie rechi ondi na strani chul je Klobasz, i zatem tako chesz ieden tieden obetesal ie szvedok tak, da ga ie nekaj hotelo vszega skupa zvlechi, i rauno da bi mu bil vu terbuhu presu obrachal. I tho terpelo ie okolu skupa pet meszecz, da niti spati, niti pochinuti ni mogel. Zatem nekoj prijateli szvedoka dopeliali szu bili Klobasza k niemu, truchajuch da mu nai odchini, koj doklam ie ondi polegh sztal. Tak ie bilo szvedoku odlehnulo. Kak ie pak Klobasz odiszel, szvedoku nazad priteschalo ie, i tak mu ie oztalo doklam ga ie jeden Stajerecz zvrachil.

Secunda in ordine testis Helena Kunszteck, colonissa boni Praprutno, annorum circiter 45, adiurata, examinata, fassa et atestata est scitu:

Ad primum: Da poszna Gregura Klobasza.

Ad secundum: Da zna pred nekulikemi lettmi obchinski glasz Klobaszu Greguru da ie on czopernik i da szu sze ga liudi jako plaszili i boiali sze niemu zameriti. Zatem da pred nekulikemo lettmi bil je doszel recheni Klobasz v Lupiniak rauno da szu drusina obedvali, gde szvedok zvala ga ie k obedu. On pak ni hotel iti. Ona mu pak van nikai ni hotela dati. I zatem taki kak ie on odiszel, chesz treti dan doszlo ie szvedoku vu terbuh, kakti da bi ju hotelo bilo vszu raztergati. Gde potlam, chesz nekuliko vremena dopelial ie musz szvedoka nekoiega czvilindra od Szvete Anne praegraczkae (od kogaszu liudi rauno tak iako govorili da je czopernik) proszechi ga da szvedoka nai izvrachi ako more, ak ie on takve czoperne betege zvrachiti znal. I on vrachil ju ie z

nekakijom vodum i povedal ie noi da je tho pravi czoperni beteg i da ie niega napravil Gregur Klobasz.

Tertia in ordine testis Getrudis Kerklecza, colonissa boni Praprutno, annorum circiter 40, adiurata, examinata, fassa et atestata est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Gregura Klobasza.

Ad secundum: Da zna vre pred nekulikemi lettmi glasz obchinski Greguru Klobaszu da ie on czopernik i da szu sze ga ljudi jako plasili i boiali szu mu sze zameriti. Zatem pred jedno oszmemi letti zamerila sze ie bila szvedok Greguru Klobaszu, ar nie musz hotel ga ie vzeti za czimermana, da bi mu klet delal. Szvedok pak, suprotivna je bila, govorechi: "Da ie Klobasz prevez pri hrane i piti placze grob, i da ie vno go bole drugoga vzeti." Kak ie i vuchinieno. I zatem taki bilo ie noi tesko doszlo v glavu na tuliko da jui ie nekai vszu glavu razmeta i laloke van vreczi. Kai szvedok videchi da vno go terpi, niti nigdar mira nima, iszla sze ie molit jenkrat Greguru Klobaszu dai pomore. I doiduchi k niemu na Selniczu proszila ga ie za vrachtvo. Nakai odgovoril ie da doctor ni. Ona ie pak rekla da ie on i putanca zvrachil, zakai nebi nje. Na kai razerdil sze ie on i nikakvoga odgovora ni vech dal. Szvedok pak drugi dan odiszla ie nevoilna odonut i Klobasz na treti dan szam doszel ie k noj i ondi mus sze ie pak pochela moliti da ioi nai pomore, nakai odgovoril ie noi: "Dai bude iedno maicheno leglie," i rekel ie: "Pet mai duss daszte tho vani pred leszum natekli." I zatem taki k vchecheru bilo ie noi iedno malo odlehnulo, i onak malo leglie czelo letto dan terpelo ie, da vendar na meszto zdrava ni posztala. Polagh toga rekel je ienkrat Klobasz Gregur pred szvedokom vu hisze nieine: "Da bi bil meni Lupinski pintu po moi voli plachal, nebi vezda betesen bil i ne bi mu sze tho godilo."

Quartus in ordine testis Philippus Liuvinski, colonus boni Praprutno, annorum circiter 35, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Gregura Klobasza.

Ad secundum punctum: Da zna pred nekulikemi lettmi obchinski glasz od Gregura Klobasza da ie on czopernik i da szu sze ga ljudi jako plasili da im ne bi z czoprium naskodil. Zatem zna da pred okolu jedenaisztemi letti bil je stricz szvedoka pokoini Mattecz Lupinszki kupil od Gregura Klobasza iednu pintu koiu mi ni bil po voli platil. I zatem chesz ieden tieden dan, taki je obeteszal, kakti dabiga vu vzzem szivotu nekai raztergati bilo hotelo. Povedala ie pak pred szvedokom Gera Kerkleczka, malo pervo napiszana szvedok, daie vu nieine hisze recheni Klobasz pred njum govoril: "Da bi meni bil Lupinski pintu po voli moi platil, nebi vezda betesen bil, i ne bi mu sze to godilo." Zatem recheni Mattecz Lupinski poszlal ie szvedoka do Klobasza Gregura moliti mu sze da mu nai pomore. I doszel je Klobasz vu hiszu Lupinskoga pod vecher govorech ondi: "Ja vam Mattecz drugach ne morem pomochi, nego dobite iz treh far tri kelihe, i z nih pite vino. Onda vam leglie bude." Lupinszki anda dobil ie jeden kelih od Szvetoga Vida, Thaborske fare, drugi kelih od Szvetoga Roka, Rogaczke fare. Tretieta pak ni mogel dobiti, i ondi ieszu mu doneszli mesznari dva favita keliha, i onak zadrami dersecz kelihe, vlevali szu mu vino v szube. I zatem taki mu ie leglie bilo, ali na meszto ni ozdravil, ar tretiega keliha ni bilo i onak tja do szmertu chutil ie onoga betego da naimre chisto ni mogel ozdraviti. Tho pak szvedok zna, ar ie i onak vu oni hiszi bil i videl ie szam vsza kak szu sze chinila.

Quinta in ordine testis Sophia Teppess, colonissa boni Praprutno, annorum circiter 25, adiurata, examinata, fassa et atestata est scitu:

Ad primum punctum fatens: Da dobro poszna Gregura Klobasza.

Ad secundum punctum fatens: I da zna vre pred nekulikemi letti obchinski glasz do Gregura Klobasza da on zna czoprati i da szu sze ga ljudi iako plasili da bi ne bil oczo-pral koga i niszu mu sze uffali zameriti. Zna polagh toga da pred dvemi okolu letti bil ie dosel Gregur Klobasz k ovi, koia szvedochi, proszit na porgu vina. koia szvedok, kai ti ie noi vre pervo Klobasz dusen bil, nimu hotela na porgu dati vina. Zatem iduch iz hisze, Klobasz pogroszil sze ie szvedoku ovak: „Pokehdob, da ona neche niemu vina dati, nemora ga ni ona zdrava ni veszela dugo tochiti.” I zatem taki ches tri dni dobila je zimliczu, koja ie letto dan i dva tiedna terpela. Metentoga, posilal je musz niejn do Gregura Klobasza molit sze, nai niegyv szte nevole pomore szeni. I dosel ie Klobasz vu hiszu nieinu. Onda zlepa i zhuda pochel je musz szvedoka, i drugi ondi okolu sztoie-chi muszi Klobasza prosziti, i zadnich njemu sze groziti, da im pomore ozdraviti szve-doku. Kak ie nioi vchinil da ie betesna, drugach da ga hote ondi dobro dersati. I chuv-ssi tho Klobasz, taki ondi pred hisznemi vrati (kak szu muszi nioi povedali) obechal je da po Jurievu dva tiedna hoche nju zimlicza oztaviti, govorechi k tomu: „Ne bu dugo ne vu zimlicze vem sze gre niein czait van.“ I zatem toga, kak ie recheno, dva tiedna po Jurievu oztavila ie nju zimlicza i zatem dosel je k nioi jenkrat Klobasz vu hiszu pi-tajuch ju ie li vre ozdravela. Ona pak odgovorila: „Bogh zna moie zdravie, kak bi ja zdrava bila kaszem tak dugo lesala.“ Klobasz sze ie nate rechi pak szmejaj.

Sextus in ordine testis Andreas Vrasich, subditus Kyss Thaborensis, annorum circiter 30, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Gregura Klobasza.

Ad secundum: Da ie vech puti chul obchinski glasz da Gregur Klobasz czoprati zna i zna da szu sze ga ljudi iako bojali zbog czopra. I chul je da ie vech ljudem naskodil sz czoprom ki szu mu sze vu chem zamerili. Zatem zna da pred dvemi okolu letti bil ie szvedok pri Soffki Tepeski, kmeticzi Praprutczanski, vu hiszi gde doszel ie Klobasz i posztavil ie na sztol dva grossa za vino. Koie grosse szvedok potegnul ie k szebi za ne-koj dug kar mu ie Klobasz bil dusen. Onda Klobasz nemoguch grosse od Vrasicza nazad dobiti, poszel ie iz hisze i rekel je Soffki Tepeski ove rechi: „Merka! Tepeska, da ti bude sal toga, kai szu dala ti Vrasiczu va tvoi hiszi chiniti, i nad menum rubiti sze.“ I zatem odiszel je. I chesz nekuliko vremena opala ie Tepeska v zimliczu, vu koi dugo vremena bila je.

Septimus in ordine testis Joannes Teppess, colonus boni Proprutno, annorum circiter 38, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Gregura Klobasza.

Ad secundum punctum: Da vre pred nekulikemi letti chul je obchinski glasz da on czoprati zna i da szu sze ga iako ljudi plasili zbog czopra, i da mu sze niszu uffali za-merjati. Zatem zna, da pred nekulikemi letti, gda ie Klobasz Gregur pokoinomu Lu-pinski Matteczu bil navuk dal, da ako hoche ozdraveti, nai iz treh kellihov treh far pije vino. Kai seszvedel je bil pokoini plebanus Thaborski, i pochel je zato zlo delati Klo-basz pak stimajuchi da ie pokoini szvedoka otecz plebanussu tho povedal, dosel ie na szamo Stephanie k njemu, gde szvedok bil je polek, i pochel ga ie dusiti: „Za kai je on tho plebanussu povedal?“ Onda odiszel je Klobasz iz hisze van i zatem taki rekla je

pokoina nevezsta szvedoka imenom Lenka ove rechi: „Kurvine kobile szin, ki bi ga s kolom putiral kakti konia, kai hodi szim szvedochansztva iszkat?“ Klobasz pak pred vrati lahko je chuti mogel tho, i taki on vecher recheda Lenka pochutila je bol na nogu, i vsze gorje gorie bilo ie, doklam je dussu zdehnula. Metentoga, hodili szu proszit Klobasza da nai nioi pomore, i on bil ie dosel jenkrat k njoj vu hiszu, i pochel ju ie kaditi z njekakvem korenjem, i rekel je zatem ove rechi: „Kai ie zamugieno, zamugieno ie. Ne more sze pomochi.“

Joannes Adamus Varovics,
Comitatus Varasdinensis, vicejudex nobilim
manu propria

Istraga protiv Adrije Klobasa

Sequitur iterum inquisitio contra Andream Klobasz in curia praefata parochiali

Primus in ordine testis Georgius Kerklec, colonus Boni Rusznicza, annorum circiter 40, adjuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Andrassa Klobasza.

Ad secundum punctum: Da je chul obchinszki glasz vre pred nekulikemi letti da Andras Klobasz zna czoprati, i zna da szu sze ga ljudi iako plasili zbogh czopra, i da szu mu sze ni szmelo ljudi zameriati vnogo. Zatem zna iz reczi i povedania svoga pasztorka da sze ie on sz tem Klobaszom bil poszvadil pri Klobaszove hisze zbogh nekoih oszem grossi kojemu ie bil Klobasz dusen. I domom doiduchi pasztork, povedal je tako, i zatem toga rechedi pasztork szvedoka dobil je bol vu desznu nogu, i vsze gorje gorje dohagjalo mu ie natuliko da na onu nogu niti vezda sztupiti more. I vszi ljudi koi vide nogu, szpoznavađu da ie czoperni beteg. Ovo pak presesztno letto hodil sze ie pasztork rechedi, kak je szam povedal, doma Klobaszu molit da mu nai pomore, ali niti dobre rechi ni mu hotel dati i dan danaszni iosche onak nevoljen ie da na nogu sztupiti ne more.

Secundus ordine testis Joannes Czinkas, colonus Boni Goricza, annorum circiter 50, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Andrassa Klobasza

Ad secundum punctum: Da je chul od nekuliko lett glasz obchinszki da Andras Klobasz czoprati zna, i da szu sze ga ljudi jako plasili, i niszu mu sze uffali zameriti zbogh czopra. Zatem pak zna da pred par drugem lettam na szamo Ivanie bil ie szvedok szvoiem szinom Ivanekom pri Szvetom Ivanu, gde szin szvedoka terszil ie duhan, i Klobasz Andras dosel je k ovomu proszechi moiega szina da mu nai da oztanek duhana za jeden kraiczar. Szin pak ni hotel niemu dati za kraiczar, ar mu ie jeden Szta-jerecz dal za niego ieden dinjar. Zatem szvedok szinom skupa poszli szu domom, i taki ondi na putu od szvetoga Ivana pochelo je szina nekai vlechi, i kerchiti skupa na tuliko da je komai domom dosel. Naiti je pervo zdravi, veszel bil, i drugi dan popala ga ie zimlicza i czeleh seszt tiednov i tri dni na na niego sze ie vszaki dan povrachala. Zatem kad mu ni moglo laglie biti, iszel ie szin na szamo Lovrenchevo do Klobasza. Niega ie odpelial na Sabacz vu kerchmu, i ondi (kak je szin szvedoku szam povedal) zapil ie znim okoli pet grossi, i zatem taki drugi dan osztavila ga je zimlicza, i nisze vech na niego povrachala. To pak szvedok zna, otud ar je polegh bil, gda je Tubak tersil i gda

ga ie Klobasz proszil za niega, i gda ga ie pochelo kerchiti i kak je zimliczu dobil, ar i tak szinom vu jedne hisze stoi.

Tertia in ordine testis Mariana Chuchek, colonissa ad Bonum Mihokovo spectans, annorum circiter 38, adiurata, examinata, fassa et atestata est scitu:

Ad primum punctum: Da dobro pozna Andrassa Klobasza.

Ad secundum: Da vre od nekuliko lett chula ie obchinski glasz da Klobasz Andras zna czoprati, i da mu sze ljudi ni uffali zamerjati boiechi sze czoprie niegve. Zatem zna da pored tremi letti vu koriszme, iszla ie szvedok mimo Klobaszove hisze, gde on rauno onda kerchil ie, i proszil ie nju da mu nai za placzu sira da, koga obechala mu je. Klobasz pak poszlal ie senu szvoiu po szir. Szvedok vendar spriczala mu se ie, da mu za onda ne more dati, ar szama potrebuje. I zatem taki on dan pochela je niu glava boleti. Koia bol dva tiedna sztraszno iako terpela ie na tuliko, tak vszaki dan pred pol dnevom ni videla niti szuncza, niti szvetloszti po pol dan, vendar vszaki dan malo odlehnulo je nioi. Zatem pove tho szvomu muszu, kak je z Klobaszem hodila, koi rekel ie nioi, da nai szpraulia jeden tiedne szir, verhnje i zaczimbu i nai Klobaszu odnesze da ie pomore. I od vchini, koja vchinila je, tak prauliajuch iedene czel tieden, i odneszla ie chesz tieden ieden szir, ieden lonchich verhnja i putra i polich vina, kojemu onda domom doiduchemu, da laie vsza ova, i iosz k tomu ondi jeden gros zapila z nim je, i taki on dan pochutila ie da joie leglie posztalo i od potlaml vszaki dan isze leglie i leglie bilo je njoi.

Quarta in ordine testis Georgius junior Chuchek, annorum circiter 35 colonus boni Mihokovo adiuratus, examinatus, fassus, atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Andrassa Klobasza

Ad secundum punctum: Da zna od nekuliko lett obchinski glasz do Andrassa Klobasza, da on czoprati zna, i da szu sze ga vnogi bojali i plasili zbog czoprie i niszu mu sze uffali zamerjati. Zna zatem da pred okolu lettmi dvemi bil je oproszil szvedoka szenu, Marianu Chuchek, Andras Klobasz, kak je ona szvedoku povedala, za szir, nekak vu koriszme, koga kad mu ni bila taki poszlala, dobila je bila bool v glavu dva tiedna terpechu, natuliko da od velike muke i boli, kak szama rekla, vech puti ni mogla szuncza ni szvetloszti videti. I kada je povedala szvedoku, kak ie z Klobaszom hodila, rekel je nioi nai spraulia ieden tieden verhnje, szir, i zachinbu, i nai mu odnesze. Kak i vchinila je, i kak mu ie odneszla domom, sze povernula Taki on dan i ona szama povedala je, i szvedok poznati mogel da ie joi odlehnulo, i potlam vsze vszaki dan bolie i bolie posztalo. Tho pak szvedok zna, ar je videl i posznal kak ie niegva sena baratala i kak sze ie muchila od one boli.

Quintus in ordine testis Georgius Cziglieniak, subditus boni Goricza, annorum circiter 36, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da pozna dobro Andrassa Klobasza.

Ad secundum punctum: Da vre pred nekulikemi letti bil je obchinski glasz do Andrassa Klobasza da czoprati zna i da szu sze ga ljudi jako bojali, kakti ognia, zbog czoprie niegve. Zatem zna da pred tremi letti bil je doszel k hisze szvedoka, gde szvedok rauno frostiklial je, i ni ga hotel vu hiszu zvati, nego ie poslal szvoga brata da ga nai taki odpravi. I on iszti dan szvedok od messe spot kastela iduchega, takva nevolja prijella, da bi bil dvoie decze rodil, ne bi vekse muke terpeti na tuliko da komai i komai od szvete messe domom dosel je i tho terpelo je tieden dan. Onda dosel ie Klobasz

Andras vu hiszu szvedoka i szvedok szvoiem bratom zkupa pocheli szu mu sze groziti ostro, ako mu neodvchini, da ga hoche posgati, ali pak vszega na falate zaszechi, kakti govedinu. I taki on dan bilo mu je odlahnulo, tak kak na tretu dan bil je chisto zdrav posztal.

Sexta in ordine testis Mariana Sollin, subdita Kyss Thaborensis, annorum circiter 30, adiurata, examinata, fassa et atestata est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Andrassa Klobasza.

Ad secundum punctum: Da vse pred nekulikemi letti chula je glasz obchinski da Klobasz Andras zna czoprati i da szu sze ga ljudi iako boiali zbogh czoprie niegve. Zna tulikai da pred szedmemi letti bil ie na poszudbu vuzel od szvedoka jednu vozniczu, koju vozniczu pokoini musz szvedoka nemoguch z dobra dobiti. Nazad bil ju ie od niego poszille vzela i tako drugi dan popala ga ie zimlicza, koiu je czelo letto dva imel i vu nje vumerl. Metentoga, dosel je ienkrat szin Klobaszev vu hiszu szvedoka i rekel mu je musz szvedoka ove reczi: „Chuies ti, ako tvoji oca meni neodvchini ove zimlicze, koju mi je napravil, hochu ga z ove pukse(!) koju ovde vidiss vubiti.“ Na te reczi odisel ie szin Klobaszev i taki drugi dan doszel je Klobasz szam vu hiszu szvedoka, gde dala mu je szvedok dobro piti, jeszti, proszechi ga da nai muszu pomore. On je poie rekel: „Nics ie tho, nics. Da mu sze le volja spuni onomu ki mu je napravil, bumu vre less.“ I zatem odiszel ie i taki on dan pochutil je lesse i do tiedna dni bilo mu je lesse. Potlam ie nazad priteschalo, doklam ie i vumerl. Zatem poveda da jedno letto po primo bil je Klobasz iedna veka skafna vu vinograd szvedoka skril. Szvedok pak nasla i vzela je i Klobasz nie potlam iszczuch rekel je ove reczi: „Erdegatha, gdo te je god vzela, morati sze na rukah poznati“, i taki drugi dan obetesala je szvedok na ruke da czele tri tiedne niszi mogla z rukami haszniti. Chula ie pak szama szvedok polagh vinograda sztojech, Klobasza tak govorech.

Joannes Adamus Varovics,
Comitatus Varasdinensis, vicejudex nobilium
manu propria

Istraga protiv Gašpara Lisjaka

Sequitur inquisitio contra Gasparum Lisziak in praescripta curia parochialis.

Primus in ordine testis Georgius Chuchek, colonus ex Mihokovo, annorum circiter 35 adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da pozna Gaspara Lisziaka.

Ad secundum punctum: Da ie chul glasz do niego vre vnogo lett da czoprati zna, i da szu sze niega iako ljudi plasili i niszu mu sze uffali zbogh czoprie zamerjati. Zatem zna da pred iedno seszttemi letti recheni Liszjak daspar bil ie odneszel kliuch od czirkvene kleti Szvetoga Vida szobum, i szvedok z machahum szvojum dosel je dole k Szvetomu Vidu proszechi szina Lisziakovoga, Miklauseka, da im nai da vina jeden policz za plachu iz czirkvene kleti, i onda z czirkvenem kliuchem odperl ie klet i dal im ie vina policz. Gda ie pak Lisziak Gaspar tamo doszel, pochel je zlo delati. Zato da mu ie klet z crkvenem kliuchem bila odperta i potlam continua zato zlo je delal. Zatem chesz nekuliko vremena dosel je bil recheni Liszjak kakti mesznar, za ono vreme szvetoga Vida, vu Klenovecz, ki je duomu meertveczu molilt. Szvedok tulikai sze dosel je onda

tam i pokleknul je za Liszjakov herbetz, hotejuchi tulikar moliti. Taki k meszta zachutil je chesz krisiche rauno da bi ga szabljum praeszekel(!). Na tuliko da je komi domom zaszel i vrsze dva meszeczka doma lesal beteszen. Onda jenkrat dosel je Liszjak k szvedoka hiszu i proszil ga ie szvedok za pechjum lesech da mu nai nekak pomore. Sproszil ie tulikai od otcza szvoga tri policze vina koie mu ie dal popiti i szam ie z nim pil. Nametal mu je tulikai punu torbu koruze. Onda rekel je njemu Liszjak ove rechi: "Da bi ti bil predi meni vina kupil, i meni sze pomolil pervo, biti bilo lesse." I od onoga dneva taki mu je bilo leglie i zdravssi ie posztal.

Secundus in ordine testis Lucas Hallusan, colonus boni Praprutno, annorum circiter 40, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum poveda da pozna Gaspara Lisziaka.

Ad secundum punctum: Da je vre visze dvanaiszt lett chul je glasz obchinski da je Gaspar Lisziak czopernik, i da szu sze ga ljudi iako plasili i boiali sze ga bantuvati zbhgh czoprie niegove, ar ie navaden bil skoditi. Zatem da ovo preshesztno letto bil ie szin szvedoka dal za teszake Gasparu Lisziaku tri grosse szameh poldrusicz, koie rekel je Liszjak da ni mogel van dati i zato doneszal je nie szinu szvedoka govorechi mu da nai da druge penesze. Kaiti pak niti szvedok, niti szin niegov niszu mu mogli dugho vremena drugech penesz dobiti. Metentoga, hodil je pak Lisziak okolu pet puti toga terjat. Kad ni mogel dobiti, rekel je szinu, kak ie on povedal, ove rechi: "Naite vrag vzeme i z peneszi. Ja te ne bum vech terjat hodil!" I zatem potlam okolu chesz pet tiednov pochutil ie vu deszne noge bol, tak da bi mu bilo kai vszu nogu hotelo skupa zvlechi i to terpelo ie dobro dugo. Metentoga, szvedok hodil se ie njemu molit da mu nai szinu pomore. I zatem dosel je k niemu Lisziak i nekakve kosse doneszal da szi nogu sz nimi kadi, koju kak bersze je kadi, taki je potlam jedno malo laglie pochutil.

Istraga protiv Stjepana Vulameca

Sequitur inquisitio in Arce Nagy Thabor, die 15ta praescripti mensis Januarii.

Contra Stephanum Vullamecz

Primus in ordine testis Nicolaus Matthosecz, subditus Nagy Thaborensis, annorum circiter 30 adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est visu:

Ad primum: Da poszna Stephana Vullamcza.

Ad secundum: Da zna vre od dvadeszeti lett glasz Vullamczu Istvanu da je rad kral. Zatem zna da ovo preszesztno letto, on dan pred Bosichnem posztom iszel je szvedok vu husztu szvoiu Puszarine Ivanu nad millianskem ribniakom, i ondi nassel je mertvo tello nekoiega Kraincza, na herptu leseche z raszteggenemi rukami, v rubache i vu kamssole oblecheno. Gde szvedok josche z jednem drugem pogledal je tello i takoj szu odiszli obodva. Tello ondi osztavivszu.

Secundus in ordine testis Joannes Regguarth, subditus Nagy Thaborensis, annorum circiter 35, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est visu:

Ad primum punctum: Da je on rad kral i da je on jednoga vola bil vukral. Zatem zna da ovo preszesztno letto videl je vu huszte Mikule Matthoszecca mertvo tello nekoi-ega Kraincza, na herptu sirom ruke dersecz leseche, gde tulikai sze z kluczarom ovda-niem ondi buduchem videl je pod perszmi rauno vu szlichichu prebodeno tello, gde vuszka ranicza bila je, kakti da bi z iende vuskem nosiczem bil preboden, i koschiche

belle bilo je van z one ranicze van videti. Na kojem tellu bil je pizani pruszsslek, s koiega bili szu odreszani gumbi i falat terte bilo ie na vratu zazmekniene, kak mu sze ie moglo lahko na vratu posznati da ie terta po pervo po jeden perszt nutru vgreszni-ena bila, drugi pak falat terte odtergniene bil je ondi polek na jednom bukviczu privezan. Tho tulikai sze poveda, da szu ruke niegve tak raztegniene kak szu lakti k tellu pritisznieni billi, od laktov pak ruke iszraven sztegniene bile, kakti da bi sze tello, alli moliti, alli braniti hotello.

Tertius in ordine testis Matthias Sohar, subditus castellani Horvaczka, annorum circiter 34, adjuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est visu et scitu:

Ad primum punctum: da pozna Vulamcza Istvana.

Ad secundum: Da na szame Devicze Mariae den, to jeszt oszmi dan Decembra letta praeszasznoga(!) bil je pri nie pokoini Kranjecz, koi ie vu lozi mestev naiden. I ondi dve nochi pervo je preszpal. Ono jutro pak, to jeszt na Deviczae Mariae dan, doszel ie k szvedoku Vulamecz, takai sze i ondi Kraniecz pital je kudbi mogel obernuti do Horvaczkae, gde Vullamecz(!) ponudil sze ie da mu on szam hoche pokazati do Horvaczkae, i odonud obadva taki onda odiszla szu. Kai ie ravno vu zorju bilo, szvedok pak ne zna kam szu potlam doszli.

Super quibus modo praevis peractis inquisitionibus authenticis Testimoniales inquisitionales meas extradedi. In Arce Nagy Thabor, die 30. mensis Januarii 1744-to.

Joannes Adamus Varovics
Comitatus Varasdinensis iudex nobilium,
manu propria

Quartus in odrine testis Valentinus Kopun, subditus ad bona Bidrusicza spectans, annorum circiter 70, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Uullamecza(!) Stephana.

Ad secundum fatens: Da znai da ie glasz bil Vullamczu da je on rad kral. Zatem valuje da ovo preszesztno letto ondan pred posztom Bosichnem, to ieszt vu pondelek, videl je szvedok, i iednoga Kraincza mertvoga vu huszti Mathosechevi lesech, kai videchi: poznal ie Kraincza, da je on isti, koi je z Vullamczem pri niegovi hiszi pil, i on isti dan iz toga zroka zaverigel sze ie, i iszel do hisze Vullamcza, hotechy od niega zeszedeti jelli on zna za toga Krinacza, gde ie on Kraniecz ki szte pri meni pila. Na kai odgovoril je Vullamecz: „Ja niszem bil doma gda ie nekam od hisze preszel.“ I zatem pital ga ie szvedok jelli kai pri njem oztavil? Na kai odgovoril je Vullamecz: „Tho ie ien pasz, dve rubache i ronzc, chi che ie pasz meti, ja vam ga dam za dva gorssa.“ Szvedok pak rekel je: „Ja bi ga vzel, pak bi Krainecz dossel i taj bi mu moral pasz dati.“ I nato je odgovoril Vullamecz: „Ako Kraniecz doide, ja szam za niega rachun dam.“ I zatem opital ie szvedok, kai je v ranczu bilo. odgovoril je Vullanecz da ieszu nekakave pucze pak szu devene.

Quintus in ordine testis Mattheus Kopun, annorum circiter 28, homo bonorum Bidrusicza, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum: Da poszna.

Ad secundum pove: Da na szam Boszich presesztno letto Stephan Vullamecz iszel ie szvedokom nekak po pol dan vre od czirkve Szvete Catharine tja do hisze bliszu Czis-

zmeka Petra, i ondi szvedok vsztavil ga ie za szobum iduchega, i szvedok na dalje iduch osziral sze je nazad i videl Vullamcza za szobum iduchega proti szvoiemu domu. Nadalie opitan, poveda da je Vullamecz za njim iduchi vre bil na dalkom ozta-vil hiszu Janka Vagicza.

Sextus in ordine testis Michael Persek, annorum circiter 40, homo dominae Lukanski-anae, adiuratus, examinatus, fassus et atestatus(!) est scitu:

Ad primum: Da pozna.

Ad secundum fatens: Da on pondelek po Devicze Mariae prijetja dnevnu letto preses-ztno vu vecher dosel ie k niegvi hiszi pokoini Krainecz, i ondie praespal. Drugi dan rano staussi opital ie szvedoka kut bi mogel na Czetertek obernuti i szvedok pokaszal mu je put od szvoie hisze proti Czetertku. Kai bi pak megla sztala ie szvedok ne zna kam je Kraniecz potlam obernul, voluje zatem da onu nocz pri niem buduch nit ie Krainecz kai povedal kut je hodil, i kak hodi, niti sze ie tusil da bi ga kai bolelo, niti je na niem videl nikakve rane, aliti budi kervave rubacze, ar je kamisola i onak zapetu imel.

Per suprascriptum vicejudex nobilium incliti Comitatus Varasdinensis
manu propria

Na poledini: B

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.3.

Veliki Tabor, 16. siječnja 1744.

Svjedočanstvo Ivana Adama Varovića, plemićkog podsuca Varaždinske župa-nije, o iskazu Stjepana Vulamca dano prilikom dobrohotnog ispitivanja

Anno 1744, die 16 Januarii in arce Nagy Thabor per me Josephum Jagussich, qua ad id specialiter requisitum praesente Domino Ioanne Varovics, huiusce Comitatus Varasdinensis viceiudicem nobilium, tamquam pro testimonio Comitatus vocato factum est personale examen Stephani Vullamecz occasione et praetextu cuiusdem homicidii. Et quid dictus Stephanus Vullamecz benigne interrogatus utrum noverit Stirum illud, cuius cadaver anno recenter evoluto 1743, die vero 23 Decembris repertum fuit in silva cuiusdam Nicolai Matossecz.

Et si novit illud Stiram, dicat, ubi cum illo convenit? Qua die? Quo ivit cum ipso? Quid fecit interea? Ubi deinde separati ad invicem? Utrum res ipsius aliquas habuerit? Et utrum sciat quo deinde devenit Stiris? Quo posuit res eiusmodi ipsius? Et quales deinde fuerint? Omnia denique genuine et circumstantialiter enaret? Ad quam benignem interrogationem Croatico idiomate sequenter respondit et enaravit.

Da recheni Steffan Vullamecz na dan Prietia BDM pred Bosichom dossel k Soharu Mateku vu jutro rano. Gda ie bilo vreme k massi itti, ondi nassel ie pokoinoga Krain-cza, koi proszil ie da bi mu gdo pokazal puta proti Horvaczki. Vullamecz pak ponudil mu sze je govorechi: „Ako hochete tam iti, hote z menum, ja vam pokasem. Ja szem i tak ondi blizu.“ Onda Kraniecz zdignul sze ie z Vullamczom i zkupa isli szu. Iduch pak

Kraniecz ponudil ie szvoie skornie, koie ie v ronczu noszil Mikuli Matossechu pri hisi niegvi, za koie dal mu je grosa 7. Odonud posli szu i dosli k hisi Valenta Kopuna okolo poldan, gde zpili szu dva fiertelia vina za 1 gros, koga Kraniecz ie platil. Zathem isli szu k hisi Ullamcheui, nigder sze na putu nestentajuch, i dosli szu tham nekak pred szunchenim zahodom, gde Kraniecz issel ie vu hisu, i ondi szedel ie, poklam po vecheri taki issel ie szpat. I drugi dan vu jutro Vullamecz odissel ie po sostara na Czeszarszko, Kraniecz pak pri niegvi hisi osztali ie. Vullamecz pak dossel ie k sostaru k szvaku szvojemu okolu frostuklia i ondi iedno malo mutil sze je i nazad sze domom povernul, kamo okolu poldan dossel ie, tho ieszt vu pondelek. Kraincza pak vre doma ni bil nas-sel, gde Ullamecz czeli den poklam i onu noch na miru doma osztane. Drugi pak dan, tho ieszt vu tork kruto rano pred szunchenim izhodom dosli szu tesaki k niemu i s nimi taki, kak ie szuncze zislo, odissel ie vu husztu derv szech, gde czel dan do vec-hera bil ie. Vecher pak vu mraku dossel ie domom, i pak onu noch na miru doma osztal. Vu tork pak govori da szu bili tesaki niegovi bratt niegov Andras i vidich za them vu szredu jutro kruto rano i pak odissel ie Vullamecz z tesakmi, tho ieszt szvoim brattom i Fukalicsem i ondi ravno tak czel dan bili szu vu huszti. Vu vecher pak zkupa isliszu k Vullamczevi hisi, i onu noch ravno doma preszpal. V Chetertek ravno tak i v petek szecal ie derva vu huszti i one obodue nochi doma bil. Kakti i v sobotu czel den i onu noch ravno tak doma bil. V nedeliu issel ie k massi k Szvetoj Katarini i drugu ne-deliu od onda vzel ie Ullamecz ronc z Kraincza pri niegvi hisi osztaulien i neszel ga ie na klanecz is thoga zroka da bi ondi Kraincza mogel naiti i onde povernuti ga niemu i polek thoga rechi mu da szu nai doide po rubache dve i poiajsz koie ie bil osztaul pri niegui hisi. Poveda polek thoga da je Vullamecz videl vu vecher v nedelju pri szvoi hisi da je Kraniecz pod slichiczu imal jednu rano i povedal ie szam da je ondi z paliczum bil pehnien. Zathem veli da Kraniecz ni szobum imal nikakue palicze. Imel ie pak na szebi malo ponossen skerljak, chernu halju malo ponossenu i skornie dobre i nigdi raszderte, rubacha jedna zmed oneh dveh koie szu pri Ullamczu osztale, bila je jedna, jedno malo naperuo kervava, tuliko kakti jeden gros, koju onda v ronczu k niemu do-neszel ie. Druga pak koia ie na niem bila, ni bila nikaj kervava. Poveda tulikai da one kervave rubache ni szam videl raszpreszterte, nego lisztoz zkupa zvitu na klupi, nego tho mu je dekla Jellenka povedala da ie tak kervava. Zathem opitan buduch na dalie je li ono prosesztno letto schesza novcza dobil i kuliko ju ouo letto, koje preslo, vszeh szvoih penez imel, na kai odgovoril on da je prodal jednoga prasclicska Matetzu Ju-raku za gotovih poltret Ranszkih zmeda pak bil ie dobil gotovih novacz Rainichkih je-den i drugo odnikud nikai vsze letto. Zmed koih penecz osztaul ie doma gda je ulov-lien grossi deszet. Dechaku kupil ie haliczu za Rainichkih 1 grossa 8 za vuszenje dalio jeden taller, item za kol dal ie okolu gr devet. Drugo nikai ni imal gotovoga niti je on komu kai poszudil, niti drugi nie mu ono presesztno letto

Per me Josephum Jagussich, qua ad id specialiter requisitum
iudlium, manu propria

Praesente me Joanne Varovics, Comitatus Varasdinensis viceiudice nobilium, manu
propria

ad id pro testimonio Comitatus vocato

Na poledini: C

2.4.4.

Veliki Tabor, 16. siječnja 1744.

Parnica Josipa Rattkaya protiv Ursule Pečuhne zbog trovanja i preljubništva

Actio criminalis Illustrissimi Domini Comitis Josephi Joannis Baptistae a Ratkay, perpetui de Nagy et Kyss Thabor etc, tanquam competentis magistratus, et actor. contra et adversus Ursulam Pechuchne, velut aduleteram et intoxicatricem in causam attractam coram me Josepho Jagussich qua in causa substituto iudice dominali modo et ordine sequente facta et erecta.

Qualiter nimirum suprascripta in causam attracta hisce superioribus annis ac temporibus, nescitur unde mota, quoque diabolico statu ad id perducta immemor amoris et coniugalis vinculi erga maritum suum cum certo adulterio suo, postmodum ubi opus fuerit denominando, iteratis vicibus, diversisque etiam temporibus, nihili curatis etiam poenis per superioritates sibi publice, et privatim saepius inflicis carnaliter convixisset, et cum eodem derelicto marito suo ad alias remotiores partes vagabunda abivisset, sed nec eo contenta mala malis accumulando, venenum etiam in panem imiscuisset cumque taliter intoxicatum panem dicto marito suo (contendendo eundem ex hac mortali vita tollere, ut deinde praescriptum adulterium in socium vitae accipere) porexisset, quo porecto et per maritum manducato, nisi idem per porum lactis, et deinde continuum vomitum ope Dei omnipotentis eliberatus fuisset, procul dubio exinde mori debuisset, prolis tamen una (cui nempe memoratus maritus dictae malefactoris de talismodi intoxicato pane particulam dederat) impossibilis pro tunc ad vomitum omnino ex hac vita sublata fuisset, taliterque se manifestum aduleteram et intoxicatricem effecisset, leges divinas et humanas superinde sancitas nihil prorsus formidando.

Vellet proinde titulus dominus illustrissimus comes magistratus et A praescriptam I praemissis de iure praemittendis coram me qui substituto iudice dominali in ius, et causam convenire, deinde ipsam praeprimis et ante omnia ad revellandos plures complices, cooperatores, aut male sanum ad id consilium sugerentes, aliaque maleficia sua, quae nondum patefacta fuissent detegenda torturae subici, ac deinde iuxta dementa eiusdem morti adiudicari, ius denique et iudicium iurisque et aequitatis effectivum implementum sibi per me impendi et administrari: legibus regni sic suadentibus. Datum Nagy Thabor, 16 mensis Januarii 1744.

Josephus Jagussich, qua in praemissis substitutus
iudex dominalis, idem manu propria

Na poledini: Originale actionis criminalis ut intus / D /Terminus praefigitur pro Imae mensis Februarii anno modo currenti et sequentibus iuridicis diebus in arce Nagy Thabor.

Na poledini: D

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.5.

Veliki Tabor, 31. siječnja 1744.

Svjedočanstvo Ivana Adama Varovića, plemićkog podsuca Varaždinske županije, o iskazu Grgura Stuhnje i Stjepana Vulamca, danom prilikom ispitivanja mučenjem

Anno Domini 1744 die vero 31 mensis Januarii in arce Nagy Thabor, Comitatus Varasdiensi adiacente praesente me Joanne Adamo Varovics qua dicti Comitatus viceiudice nobilium, tanquam pro testimonio Comitatus ad id specialiter adhibito, factum est virtute iudicariae sententiae torturale examen modalitate et ordine sequente. Et primo quidem:

Gregorius Sztuhne media decima hora matutina ductus ad torturam cuius praeprimis compressi sunt digiti, quo facto nihil revellavit, tandem ligatae funiculo a tergo manus sunt, post quod nihil fassus est. Post hoc ocrea Hispanica ad pedem dextrum aposita est, quo facto fatetur taliter, da je on Ursi Pechuhnotouichi jedenkrat pri szebi doma rekel da nai kupi misnicze i da nai szvoiemu musu popiti da. Tho ie pak onda bilo, gda je ona ieden krat k niemu vskeden dosla. Nju ie k szebo potegnul i s niuum nechiszto pregressil i zathem taki kak ie peruo recheno da ie nioi rekel misnichu kupiti iz szvoih naimre penez, koia szu pri ni bili is tobaka zterseni. Rekel ie nioi czaraz uzeti i za niega misniczu kupiti i gda poide ne mus na put z tobakom, onda mu nai da popiti tak kak na putu vumre. Zathem valuiie gda je Ursa Pechuhovka misniczu bila kupila i domom bila doneszla, dala je niemu v ruke thu misniczu govorecsa niemu: da nai sztuche thu misniczu, ar ona nima priliku nie ztuchi. On pak priel ie v ruke i odneszel iu je do kastella Thaborszckoga, gde doli pod vertom na iednom kamenu ztukel ie nju i vu iedni guszeche pero zeszupal, koje bilo je puno pero doslo i na vecher domom iducs odneszel ie szobum i na dvorischu szvoiem podal ie nioi govorecs dai mu popiti gda poide zdoma, ona pak odgovorila da hoche. Poveda tulikaisse da ie on dobro znal i veruval da ona misnicza zadovoljna bude musu recsene Urse smert zadati i rekel ie nioi poleg toga da ako mu ona neche popiti datti, da on szam hoche. Gouori zathem da mu sze Ursa nikai ni szpricsavala, onda gda ie nju nagovarial, da musu zavda misniczu, nego da ie taki k tomu privolila, zgouori gda je snim bil na vinicske sztrani odaissel, da iz nikakve nieine rechi, illiti gouorienia ni mogel szpoznati da bi sze ona saluvala bila zatho da je musu bila misniczu zaudala. K tomu poeveda da je z Ursum bil dokonchal tak: da ona szuoiega musa osztvavi, da i on szvoju senu hoche z bojem zkonchati. Poklam vu korismi bil ie zbil szvoju senu, koju zathem chesz tri tiedne vumerla je, i gouori da on veruje tho da niegvi seni oni vudarcki ieszu k szmertu pomogli. I gda je vumerla, raduval sze je nad nieinu szmertiu. I taki zathem nakanil ie Marinu Baricsku vzeti. Zathem valuje da sze je grozil plebanussu Thaborszcku pred offerom Hollomatsich Matectem, ako mu ne pushti Baricsku vzeti, da bi ga bil posgal i bil ie nakanil po nochi od hleva poiatnoga ogeni doneszti i pritisznuti i onak posgati.

Georgius Mlakar hora duodecima matutina ad clauos apositus nihil penitus fatetur cui minister iustitiae ad partem dexteram in latere reperit sigillum diabolicum recognoscendo illud tale esse, post quod in vigesima die usque ad noctem et tota nocte usque ad horam septimam matutinam in tortura existens, nihil prorsus fateri voluit, tunc autem denuo interrogatus taliter incipit fateri: da on nikai ne szna, nego da ie letosz nasel bil na gmainah prapruisanzskih nekakvu stainerszku senu Kacsarka zvanu za glasutami preczi vu grabnu sztoiecsu, i dalje nioi ieden gros zato da nai naoravu nekakavomu Putreku

Kranczu na Kovacsicsevom zimliczu, iz thog zroka da ie niega kai pred kem thusil i povedal da mu ie brata oczopral. Poveda zathem da ie pred dvemi letti bil dal sztari Framesakovichi ieden gros da nai napravi Zaverskoga szinu Hallapiru zimliczu. Zatho da je hodil rechenomu Mlaku graha kraszt. Zatem poveda da pre poldrugem letom szpala ponocsi. Na Podvinie Puntancseve pod jabukum i ondi dosel ie vu nemske opravi k niemu hudi duh govorecsi: „Vidis ti, ovo ti ie szreca.“ I szejel mu ie z ruku pod desznu pazuhu i chutil ie da rauno da bi ga mraulia bila viela. I zatem taki odisel ie hudi duh od niega i Mlakar taki sztal ie gori. Isel ie gore proti vinogradu i nasel ie lesecs pred vinogradom Gaspara Kosztania komu rekel ie: „Moi Gaspar, mene iie jako sztrah.“ Gaspar ie rekel: „Ne boi sze. Blagoszlovi szad szebe i mene.“ I odissli szu na Hlok Gasparu szkupa szpat. Zatem poveda da ie bil naproszil nekoiega Lukacsa v sitaleh pri Szvettom(!) Mihaliu sztoiecsuga koga nasel ie pri Matthoku, od kud ieden brusz odneszel ie i proszil ga ie da uszmu iednu szadniczu da nai napravi Hrenaru Andrasu nekai zato da ie Mlaku bil pasze vzel i zatem zasztal sze ie recseni Lukacs sz Hrenarom i potlam Hrenar chesz tieden ali dva obesal ie, poveda da onomadne vu Lupiniaku bil ie navhisil szvoju senu da nai ide dopaba Kerklecza Terdiscskoga, i nai se poth ide do Poklecske i nai iu proszi da da nai Hrenaru odnesze nekai, i nai ga zvrachi. Zatem poueda da ie bil pri Solmanu misnicze sztukel i med kermu del isz toga zroka izbi parnulu Solmanavoga ofera tellicza koia ie prijie gvu f theliczu bola i onak tellicza iediucs thu kermu parnula ie. Nadalie valuie paidasa szvoiega Gregura Klobasza da ie s num paidasil vu czoprie i da kaj recseni Mlakar ni znal vu czoprie da ie pomagal Gregur recheni. Nadalje valuie Juri Mlakar da on ie bil vcsinil i oczopral Juria Zauerskoga i da mu ie bil hudi duh iednu czutu dal pod Petanchevum tershiem, i ovak mu ie rekel vrug Mlaku: „Chuiies ti ovo? Imas thu czutu i na koga budes imal thi kakovh szerd, da mu thu czutu poverses, hocses videti da mu naskodi.“ I tak Zaverskomu Juriu pasztavilie bil thu czutu na ledine szvoie. Kada ie isel domama isz nive szvoie ozesz leszu Mlakuovu i odperlam vu ledavlija iegar szalo, i acrgalo chetiri dni, i potlam szam Makariega bil navhusil da sze szvetum vodum nai namase kud ga boli, i thaki potlam Zaverski bil ie oszdravel. Kak szam dobrovolono ie valuval i nadalie valuie da ie Gregur Klobasz sz kem sze bil poszvadil, nato sze ie Gregur nagroszil da mu hocse naskoditi i Mlakar imenuvani govorili ie da mu napravi zakai ti mira ne da.

Praesente Joanne Adamo Varovics
Comitatus Varasdinensis viceiudex nobilium, manu propria

Anno suprascripto die tertio mensis Februarii in arce Nagy Thabor praesente me quo supra pro testimonio Comitatus constituto factum est torturale examen Stephani Vullamecz ordine sequentis et quidem: hora septima vespertina, ad torturam ductus est et polices eiusdem compressi, ad quod nihil fassus est. Tandem a tergo manus legatae funiculo, et post hoc valuje ovako, da preszesztno letto on tork po prijetta dnevu Maike Bosie zesztal sze ie s pokoinem Krainczem od sassa iduch pri Prelaszu kopunovom gde opital ie Kraincza: „Gde ste bili?“ I odgovoril je da ie bil pri oliaku na Czeszarskom. Kraniecz pak pital ie niega kam ide i odgovoril ie da ide doli proti ribniaku videti ielli led praeszekan i Kraniecz rekel ie niemu da ide sznim, ar ga ie opital bil gde ie niegov ronc i rubache i poszel ie z nim Kraniecz proti ribniaku na pervo perd njim iduch. Vullamecz pak vzel je ondi szmeie ieden prosztec i vudril ie od szada Kraincza po glavi i Kraniecz taki na meszto opal ie doli i nikai sze vech ni genul, ar ie i onak szlab bil. Vullamecz pak ondi polegh vzel iednu skrobotinu i ovil mu je okol vrata, drugu pak tetivu privezal ie gori na bukvicz iedno malo stupivsi gore na jeden pein, i

to ie za to vchinil da ljudi budu stimali da sze ie Kraniecz szam obeszil. Zatem gda ie to vchinil, iszel ie okol Kranicza iszkal kai ima i naszel ie pri niem vu jerhnati mosznichki tri raniczke grossev i dva zlata dukata velike kakti grosse koie vzel ie, i mosznichku polagh hlach osztavil ie. Zatem vzel mu je z niega halju, hlacze i skornie i odneszel ie domom, gore na diljah pod skriniu med sitne pleve zakopali posztavil, gde szu i vezda ova, ako ie ni millianski span vszel zlate dukate pak posztavil ie vu skriniczu na dilja vu belom paperu zavite, i vu prosz zakopane. Stumffe pak zniega vzel i razparal stimajuchi da nutri vech penesz naide, i onak rasparane postavil ie pod ieden pein bliszu mertvoga tella. Tho pak pripetilo sze ie vjutro okol klachke dobe. Opravu pak nakanil ie bil poklam Krainczom prodati, ar i onak onud hode iz Kosziega gospi Marichki po predivo. Zatem valuje da ie on noszicz, koga je od Tubakara dobil da bi sze mogel liberaitarom braniti gore na diljah vu skriniczi oni gde szu peneszi i zlati dukati vu nosiczu zapiczen. Valuje nadalie da pred vnogemi letti hodil ie na Stajer z Mihaljem Czvekom vu jednu klet pri Szvetom Vidu, stimajuchi da sitka naide, i ondi szu natochili ieden policz vina, kad drugoga niszu naszli. Item pred dvaiszetemi letti vkvaril ie bil s Bavdiczem jednu telliczu.

Praesente me Joanne Adamo Varavics,
Comitatus Varasdinensis viceiudice nobilium, manu propria

Die immediate sequenti ibidem et praesente eodem quo supra testimonio reiterata est tortura, et pro primo a tergo funiculo legatae, et constrictae manus sunt, post quod nihil novi fassus est, hesternam autem fassionem suam per omnia negavit. Tandem ocrea Hispanica apposita est ad dextrum pedem, qua taliter posita et constricta est per unum circiter quadrantem etiam nihil fassus est. Et pro tertio positus plane ad scalam aliquantulam attractus nihil penitus fassus est, et sicut prius ita et nunc hesternam torturalem fassionem suam denuo negavit.

Idem qui supra Joannes Varovics
pro testimonio Comitatus existente manu propria

Die eadem idem Gregorius Sztuhne coram me hicce loci constitutus benevole fatetur taliter, da ie on krivo vu ovi praudi bil povedal da Ursula Pechuhne, kadi je z nim bila po szvetu praeszla, nigdar sze ne bi bila zaluvala za muszu szvoiemu da ni oztvar, ar govori da ie na Viniczi saluvala i plakala sze, govorechi: Kai szem vchinila da szem mussu moiemu oztvar dala. Zatem poveda i valui dobrovoilno da ie ono dete za koie sze govori da bi bilo od misznicze vumerlo, iosche zatem kak ie kruh z miszniczum poielo tri tiedne potlam sivalo

Praesente me Joanne Varavics, Comitatus
Varasdinensis viciudice nobilium, pro testimonio Comitatus existente, manu propria

Na poledini: E

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.6.

Veliki Tabor, 1. veljače 1744.

Svjedočanstvo Ivana Adama Varovića, plemićkog podsuca Varaždinske županije, o iskazu Jurja Klobasa, danom prilikom ispitivanja mučenjem

Anno Domini 1744, die vero 1ma mensis Februarii in Arce Nagy Thabor, Comitatusi Varasdinensi adiacente, praesente me Joanni Adamo Varovics, dicti Comitatus viceiudice nobilium, qua pro testimonio Comitatus ad id specialiter adhibito factum est infrascriptam torturale examen modalitate et ordine sequenti et quidem:

Gregorius Klobasz, hora media decima matutina ad torturam ductus et per ministrum iustitiae exquisitus et visitatus est, cui idem minister in latere sinistro invenit sigillum diabolicum recognoscendo illud tale esse, tandem praeprimis benigne interrogatus et examinatus benevole fassus est sequentia:

Da pred tremi letti iz klake iduch nassel ie ondi pokoinu sztaru Matokouiczu i dve nieine kchere Sikutniachu Nesu, i Baru na Brodszu, koie szu tanczale i jeszti pripraulialie ie nim hudi duh vu chlovechiem kipu struklic i gibaniczu, koie priele szu niega i hotele szu ga zagutiti. Tudi duh pak rekel ie niemu da sze nai nikai ne boi. On ga ne puszti zagutiti, szamo im sze nai poda. Hudi duh pak rekel ie niemu da nai zatai Boga, Maiku Bosju i vsze szvetcze i szveticze Bosie, koi zatail ie tak i onda mu je vrag pritisznul pechat szvocium pechatium, koia ie bila kakti silo. Valuie da ie mesnaru Kapele Szvetoga Roka spod Rogasku faru napravil bil, i recs vzel, i veszda govoriti ne more zato da sze na niega karal zbog Keflihovcz, ar vzel ie rubecz koga ie mesnar bil pri niegve hise karajucs zgubil i zesgal ga je vu szvoie hise pecsi i pepel pokopal ie v zemliu pod hisni pragh govorecsi: Tho su nutre lesi dok tam bude on tat zanemel.“ Govori zatem da ie tha pepel zakopal od znutra od hise, taki od vrat pod vugel taki gliboko vu zemliu, kak more iedna Rogussa biti na iedne Crepinke i govori da bi sze tha pepel szkopal i da bi sze od niega dalo nekuliko mesnaru popiti, da bi taki nazad recs dobil. Item govori da ie zakopal tha pepel, bil ie vrag pri niem vu chlovecsem kipu vu Erdecsi pravi vu maihene persone, i rekel ie Klobaszu Greguru vragk: „Tho tu nuter nai bude dokulam ti sze bude molil.“ Item govori i poveda da okolu Vuszma preszesznoga lega gda sze ie pri Maike Bosie na Thaborszkom szpovedal i pricsesztil onda prignul sze ie doli i sz perszti nazad vzel ie Szveto Tello Kristussevo i sztavil ga ie vu hudriczu domom ga odneszel, gde ie bil za ofera pri Homskom i delio ie vu iednu malu skaturliczu okruhlo chernu vu czandriczi zavito. Koie Szveto Tello veszda preszeszno leto gda ie recseni Gregur Klobasz szebi proszo szeal, del ga ie s czandriczum med proszo nutru v lonecz i onak z onoga loncza szeal ie sito. Gda ie pak proszeat sito, del ga ie nazad vu candriczum vu skatuliczu i onu skatuliczu posztavil ie vu ladiczu goszpodarovu koja lesala ie pervo doli pri niegve kucse. Poklam pak da szu ga szim odpeliali szpraulena ie ladica neszna szam kam. Vu ti ladiczi pak ie seleszie illiti meszria Klobasza Gregura, govori tulikai se da ie naizadni put thu skatuliczu hodil gledet on pondelek po Bosicsu i ondi ioscsse skatulicza bila ie na miru nutri. Zatem veli da ie ono Szveto Tello chual zato kai ti ie hotel i potalm sniega sito szeati. Tho pak govori da ga ie navscila pokoina Baricska Marina, po nocsi na prekrisiu na vucsi jame, govoracsa, koi ima Szveto Tello is niega sito szeie, nigdarmu ne fali, i poveda da ie i Baricska imela Szveto Tello, on ga ie videl szam, gda ie ienkrat ioscer vu Chretrhah buducs sito szeala, ar ie dosel k nioi gde ie szeala, i pogledal ie v lonecz, zapazil czandriczu i vzel iu ie van z prosza raszvezal i pogledal, optiajucs niu:“Zakai tho mates? Odgovorila ie:

„Tho je dobro gda sze sito szeie, nigdar neche faliti.“ Tho pak govori dha bilo pred devetemi okoli leti, i zatem nadalie opitan rekel ie da od onoga leta kak sze ie od Bariske navlesil, ni nigdar vecs Szvetoga Tella z vuszt iemal do lainszkoga letta niti spraulial, ar veli da mu ga ni bilo treba pokihdob do lainszkoga letta ni imel zemlie szvoie gde bi bil szito szeial, nego lani stoprav dobil je zemlie od Humskoga gde ie offerbil. Poveda pak paidasse i paidassiche: naipervich naime vu Priszlinu Jutriska Marina Jurekova scena; vu Humu kchi nieina Soffka, koja ima vertaiaia Thaborszog, Catherina rechene Jutriske kchi; scena kliucharova na Thaborszkom; Majerichka Thomasseva scena vu Druskovchech; Chubalekovicza vu Humu Humskoga kchi Marina; Kampussa Ivaneka scena Druskovchech Soffka; i kchi neina Marinka Ledik; Andras Klobasz oudi vu vuszi posztaulenm kakti i Mlakar Juri oudi vu vuszi posztauljen; capitanicza na meszto Mathokovicze Andraska nessa, Fraterska Fraimaniczka, scena Andrassa. Poveda zatem da poredlainsko letto deczaka plebessovoga Petreka Praekiszskoga med leszum vu Druskovczech prijeli i peliali szu ga na ribnjak Druskovski, i hoteli szu ga na glavu nutri vu ribnjak szunuti, nego veli da sze je on za niega molil, zato da je dobroga chloveka szlughu i dechaka pusztili szu zmed szebe, ar ie imel nekakve szvetinje pri szebi. Oni szu pak vszi ondi goszjenje szlusili na ribniaku Szokacza, szu imeli Valenta Czubaleka Thaborszog kmettta, vino szu vzeli z Humskega Gregura kleti. Vsze kai je goder v jednom lagvu bilo, pak szu nazad na meszto naszchali sze i napunili lagev gde i on schal ie nutre poklam pak Humski ni poznal da je vino praemenieno. Ov vendar iz onoga istoga lagva pil ie vino pri Humskom, gde poznal ie da je szmah imelo rauno da bi szud popral. Meszo bili szu odneszli od Vertlaia, i od Kuchissa, i od Gorniega Humskega, i gda szu poieli meszo, odneszli szu nazad koszti, i na meszto postavili. Zatem valuje paidasza Lisziaka po pervo mesznara Szvetoga Vida, item Tepessku Luciam vu Dubravczu. Zatem poveda da ie vech puti ovdi vu vuszu dohajal hudi duh k niemu kakti jeden fandl vu horvaczki opravi, i nagovarjal ga ie da bi mogel kak van vuiti. Item poveda paidassiczu Borssichku, Lukachevnu szenu. Item Bani Andrassa Bratolovskoga szenu pod Thaborsko. Poveda da lainsko letto okolu malle messe, ober kosziega vu megli napravili szu z vode tuchu, z lopatami skupa mesajuch, i skupa gernuch potlam szeie pak sztula kakti led, i sze szipali szu iu nutre v gori. Valuje nadalje da goszpodi i drugim pametnim luidem czopernjaki ne mogu tak skodeti, kak mussem, ar goszpoda vjutro bole Boga mole, i prekrisze sze. Mussi pak nimaju tak chasza Boga moliti, alli prekrisziti sze. Valuje zatem da streljanie suprot oblaku szvetim prahim vnogo ladu czopernicze, da ne mogu naskodeti z oblakom, niti sz tuczum. Valuje da daszu na Thabor faru vech puti hoteli tuchu donesti, alli niszu mogli zbogh zvonov Sz. Ivana. Ovim je hudi povedal da szu oni zvoni nai chiste sze kerscheni i dolla ie pred nih Maika Bosia vu senskom kipu i kriss ie na nie devala i nazad otirala.

Praesente me Joanne Varavics,
Comitatus Varasdinensis viceiudex nobilium, manu propria

Secundus Andreas Klobasz hora 4ta pomeridiana ad torturam ductus et praevie benigne examinatus fatetur taliter: Da pred jedno 14 letti iduchi jenkrat vu Krapinu na klaku od strani Borsicive dosel je na kriszoputie pod Paulekovichom na onu stran Lupiniaka po nochi, i ondi nassel ie vnosina szen i muszkih glav med oztalemi bil ie Zaiecz Paulek, kmet kosztelskoga plebanussa, i naipervich Zaiecz, koi ie capitane med nimi, praegovoril ie proti Klobiaszu Andrassu govorechi: „Hodi idemo za paidasztvo!“ I Klobasz onda iszel ie med nie, i z ostalemi ondi buduchemi bil je dobre volie. Zatem

vu oni cumpani dosel ie k niemu jeden czorgaszti pesz, ispel sze ie ponjem na desznu stran, na terbuhu posztavil mu je s porkljum pechat. Chutil ie pak rauno da bi ga bila pchela vjela. Odnut pak gda szu sze raziszli, iszel ie Zaiczom nazad skupa do niegve hisze. I po putu povedal mu je Zaiecz Paulek da ie on vre do onda jedno 10 puti bil vu ti cumpani i poveda da poklam recheni Zaiecz Paulek bil ie vnogi puti po szvetez vec hereh, kai gde na krisopotju skupa z nim i z drugemi czoperniczami, i czoperniki koi ie doli redom bude povedal, i naimre jenkrat na krisopotju pod Deviczu Mariu proti Szubessi, drugach proti Szvetomu Ivanu iduch na krsopotju, tretich pri Kosztelu gradu, chetertich Szutinski proti Dubravi, petich pri Szveti Anni proti Banovcza Sesz- tich na Vuchi Jami od Kerklecza, sedmich na Poliu Dubravszkom bliszu mellina, os- zmich pod Szvedrassum kak sze nad gmaniu ide vu Hrasztini, item pot Bessanczi proti ribniaku Bessaneczkom, item doli pod Czietom na Jessu, jeden krat pak bliszu Toplich szimo na ovu stran bil ie vszigder Zaiczom cumpanie. Poveda zatem da na onom krisopotju pod Paulekovhem gde je prvi put Zaiecz niega nato obernul, nago- voril ga ie tulikai sze da nai szlobodno zatai Boga, Maiku Bosiu, szvecze i szveticze go- vorechi mu da to nikai ni. Koi na the rechi i nagovarjanie oudi pred vszemi drugemi zatail je vsze tjo i onda gda ie to zatail, pritisznul mu ie pesz parkliom pechat. Zatem poved da ie pred lainsko letto pred Barbari nje bil sze ie spovedal pod Koztelom, i ple- banus ga ie prichestil vu stiszki, i on prignul sze ie dole i vszel ie Szvetu hostiu z vuszt, i postaul ju ie vu rubecz, domom ju ie odneszel i lainsko letto gda ie proszo seial pod hissu szovjum, vergel iu ie vu rubczu zavitu med proszo vu lonecz i onak ie proszo z loncza posezial. Gda ie pak proszo poseial, odneszel ie nazad vu rubczu Szvetu hostiu domom, i postavil ju ie v jeden novi lonecz gore na dilja, polegh skrinje szovie, v ko- jem lonczu iosche pred ovemi szuetki Bosichenemi ienkrat na diljah buduch pogledal ie, i videl je rubech iosche zavit v lonczu onak kak ga ie bil i nutre del. Zatem poveda da preszesztnu koriszmu bil sze je nazopet spovedal pod Koztelom fratur i ondi pric- hesztill, ter onda tulikai sze ve stiski prignul sze ie dole, i vszel iz vuszt Szvetu hostiu vu rubecz zavil, i dimom odneszel. I oni koni prvi Szveti hosti v rubecz zavinul i v lonech posztavil. Nadalie opitan ielli iosche lonecz vezda ondi z onem kai je nutre, odgovarja da ie bil vsze do onda doklam ie on vlovlen. Poklam pak kad je vlovlen, ne zna kam je lonecz doszel, ar ljudi plebanussevi doszli szu z veksinum tamo, kak mu ie szama szena oui vu gradu povedala, i visze kai szu ondi naszli, odneszli, nekai na faroff, nekai drugach razczukali. Poveda zatem da jenkrat tusil sze ie Zaiczu Pauleku pri niegvi hissi da mu je zlocheszto sito. Nakai odgovoril je Zaiecz: „Chuiesz ti da bi onda gda poides spoevdi onu hostiu na pricheszchaniu, tak da te ne bu nigdor videl pak z nie sito szei, budes videl kakvo ti bude sito.“ I povedal mu je Zaiecz pred zadniem Bosis- zom jedno dva tiedna pri szovi hiszi govoreczii, da i on takvu hostiu ima vu jednom papiu pakti pak vu rubczu zavit, rubecz vu ladiczi, i ladiczu vu komori svoi. I rekel mu je da i on tak probuie, ter mu je lepo sito. Poveda pak paidasze szovie naimre: Miczu Jutrinszku ober Rusznich vu Czerakovczech stoiechu, koja vszigdar bila je znimi v kumpani; Gaspar Lisziak Szvetoga Vida po primo mesznar; sztari Terbiszak Valent, gorniak Rovassovskoga pri gorichach stoiechi vu Zagrai; Martin Janus kmet Rovassov- skoga; Gregur Klobasz vezda ovdi vu vuszi postaulen; Jurek Mlakar tulikai sze ovdi vu vuszi postaulen; i poveda *intra parentesim*, da ie Gregur Klobasz primo bil vu ti cum- pani, nego ie on vu nju dosel, Mlakar pak Jurek poklam je med nie dossel. Na Sabaczu Margetha Sterssoglauska; sztara Teppeska Martinova szena vu Rusznichach Marina. Valuje nadalie da je danasz tieden bil doszel vrag vu pesziem kipu k niemu po noczi, gda szu naimre drugi szuszni pospali i hotel ga ie klati govorechi: „Kai tui iszches?“ I

hotel ga ie czubati. Onak ie pak gore skochil iz zeszna, i vrag ie odiszel. Zatem iz iurisdictionae Keglevichianske poveda ove naimre: Sztara Czinkuszla kmeticza Goriczka Marina; sztari Janchin, Andrass colonus domini Jagussich; Antolich Janko gorichki kmet; sztari Koljak Mikula gorichki gorniak. Zatem valuje da ie Sollinki bil vchinil ovak: da na ruke nikai ni mogla: iszel ie ondi na ono meszto odkud mu je bila ona vzela veka, illiti dena, i vszel ie grudu zemlie, domom odneszel i vu pecz v ogien hitil govorechi: „Gdo te je vzal zmeta, tak ti sze nai i na rukah pozna.“ Poklam pak chesz iedeno dva tiedna, gda mu sze ie volia bila spunila, iszel ie nazad na ono meszto, odkud je grudu zemlie bil odneszel, i z drugoga meszta doneszel zemlie grudu na vo mesto govorechi: „Poverni ti vrag pervo zdravie.“ Zatem Chuchkoviczi bil je bool v glavi, napravil ovak: iszel je k nje hiszi, vzal ie grudu zemlie, zaneszel ie nju k szvoj hiszi i posztavil za ror govorechi: „Takti sze nai v glavi spozna, kak ie ov ror vruch.“ Gda mu sze ie volja punila, odneszel ie nazad onu grudu zemlie na nieinu zemliu, i ondi ie niu hitil govorechi: „Nai te vrag zvrachi, tak kak sz i pervo bila!“ Czigljenjaku je vchinil ovak: vzal ie pod niegve poczekom grudu zemlie, domom zaneszel i vu pech hitil govorech: Nai te tak resze, kak sz ti meni dobro vchinil. Gda mu sze ie volia spunila, zaneszel je spot szvoga poczeka grudu zemlie pod niegov poczek po nochi, gda ga nigdor ni videl govorechi: „Nai te vrag zvrachi, kak sz i pervo bil.“ Czinkussu napravil je beteg ovak: odreszal ie falat szvitniaka szvoga i hitil mu ie odszadi za goler tiho govorech: „Kak sz ti meni tubaka dal, tak te nai tebe resse.“ I gda mu sze ie volia spunila, skopal ie pod Sabaczom devet korenov hreputa, i pri szvoi hiszi stukel je i dal mu ie popiti i zatem mu leglie bilo. Poveda pak da vsza ova vracstva nauchil ga ie Zaiecz Paulek.

Praesente me Joanne Adamo Varovics.
Incliti Comitatus Varasdinensis viceiudex nobilium, manu propria.

Na poledini: F

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.7.

Veliki Tabor, 26. ožujka 1744.

Parnica Josipa Rattkaya protiv Gašpara Lisjaka, Valentina Gerbišaka, Agneze (Marijane) Petek (Petkoviće), (Marije) Ursule ili Marijane Jutriš(ke) i Katarine Majerić (Majeričke) zbog vješticiarstva

Actio criminalis illustrissimi domini, domini Comitis Josephi Joannis Baptistae a Ratkay, perpetui de Nagy et Kyss Thabor, tanquam legitimi magistratus et actor contra et adversus Gasparum Lisziak, Valentinum Ferbissak, Agnetem aliter Marianam Petek, Ursulam aliter Marianam Jutrisa, Catharinam Majerics, velut in Arce Nagy Thabor actualiter invinculatos et in causam attractos, coram me Josepho Jagussich, qua in causa praesente substituto, aut vero alio in termino substituendo iudice domini modo et ordine sequente facta et erecta.

Qualiter videlicet his praeteritis annis et temporibus memorati in causam attracti nescitur unde persuasi quibusve diabolicis sugestionibus ad id inducti, spreto Dei, hominumque timore, legum deinde divinarum, humanarum que securitate nihili pensa

pri primo quidem: Fidem Deo, beatissimae Genitrici et sanctis eius debitam abnegassent, sigillisque diabolicis se se in corporibus signari fecissent, taliter que se in consortium et suo vexillum infernalis ducis luciferi inscribi curassent. Praeterea diversis hominibus, diversis vicibus, et temporibus tam in vita, quam sanitate, aliisque rebus et animalibus arte sua magica saepe numero nociossent, grandines et alias populo nocivas adversitates ope diabolica intulisset, sacras hostias saepe in communione acceptas suis modis ex ore furtive accepissent, easque cum suma divinae Maiestatis ignominia in usus magicos adhibuissent, alia denique multifaria, eaque horrenda scelera patrassent, et exercuissent, taliterque se se magos, sagas, sacrilegos, effecissent, legum contra eiusmodi maleficos sancilarum vigorem nihil penitus formidando.

Vellet proinde titulus illustrissimus dominus comes magistratus et A praenominatos incattos praemissis praemittendis coram me (uti praemissum est) substituto aut altero in termino substituendo iudice dominali praesente testimonio Comitatus in ius, et causam convenire, eosque praepimis ad revellandos facinorum suorum complices et detegenda crimina sua torturae deinde etiam iuxta demerita isporum cum ex asperatione quoque supplicii morti adiudicari, ius denique et iustitiam iurisque et aequitatis implementum effectivum sibi impendi et administrari. Datum Nagy Thabor, die 26 mensis Martii 1744.

Josephus Jagussich, qua iam praemissus
substitutus iudex dominalis
idem manu propria

Na poledini: Originale actionis velut modalite introserta II / Terminus praefigitur pro 11ma et sequentes mensis Aprilis ad id aptis iuridicis diebus cui introsertis in Arce Nagy Thabor / No. 1

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.8.

Veliki Tabor, 1. veljače 1744.

Svjedočanstvo Ivana Adama Varovića, plemićkog podsuca Varaždinske županije, o iskazu Jurja Klobasa danom prilikom ispitivanja mučenjem

Anno Domini 1744, die vero 1ma mensis Februarii in arce Nagy Thabor, Comitatus Varasdinensi adiacente, praesente me Joanne Adamo Varrovich(!), dicti Comitatus viceiudice nobilim, qua pro testimonio Comitatus ad id specialiter adhibito factum est infrascriptum torturale examen modalitate et ordine sequente et quidem.

Gregorius Klobasz hora media 10ma matutina ad torturam ductus et per ministrum iustitiae exquisitus, et visitatus est, cui idem minister in latere sinistro invenit sigillum diabolicum recognoscendo illud tale esse, tandem fassus est sequentia: Da pred tremi lettti etc. poveda pak paidasse i paidassicze noi pessruich naimre vu Priszlinu.

Jutriska Marina, Jurekoga sena, vu Humu, kchi nienina Soffka koia ima vertlara Thaborszoga, Catharina rechene Juterske kchi, sena Kljuncharova na Thaborszkom. Majerhictika Thomasseva sena vu Druskovczeh, Chubalekovicza vu Humu, Humskega kchi, Marina Kampussa Ivaneka sena v Druskovchen, Soffka i kchi nieina Marinka Ledik etc.

Andras Klobasz ovdi vu vuzi posztaulien, kakti i Mlakar ovdi vu vuzi posztaulien, kapitanicza na meszto Matokovicze Andraska Nesa Fraterszka Fraimanicza sena Andrassa. Poveda zathem etc. Zathem valuje paidassa Liszuaka po peruo mesznara Szvetoga Vida etc.

Secundus Andreas Klobasz hora quarta pomeridiana ad torturam ductus, cui minister iustitiae sigillum diabolicum reperit in latere dextro, recognoscendo illud omnino tale esse, et praevis benigne examinatus fatetur taliter: Da pred jedno 14 letti iduchi jenkrať vu Krapinu na klaku od sztrani Borsicheue etc. Poveda pak paidasse szvoie namre Miczu Jutrisku ober Ruszniczvu Csernkovczeh sztoiechu, koia vszigdar bila je snimi v kumpanij, Gaspar Lisziak Szvetog Vida po peruo mesnar, sztari Verbissak, Valent Gornjak Rovassovszkoga pri goriczah sztoiechi vu Zagraj, Martin Janus kmet Rovassovszkoga, Gregur Klobasz vehda ovdi vu vuzi posztaulien, Jurek Mlakar tulikaisze oudi vu vuzi posztaulien i poveda intra parenthesesim da ie Gregur Klobasz peruo bil vu thi companij, nego ie on vu nju dossel. Mlakar, pak Jurek poklam ie med nje dossel na Sabaczu etc.

Na poledini: No. 2

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.9.

Veliki Tabor, 30. siječnja 1744.

Izvadak iz dijela parnice protiv Grgura Stuhnje, Jurja Mlakara, Grgura Klobasa i Andrije Klobasa

Extractus paragraphi ex processu criminali de anno 1744, die 30. Januarii celebrato, in arce Nagy Thabor. Pro actore protestatur etc. ac nihilominus producit binos fasciculos examinatus et fassionum, partim torturalium, partim autem benevole factarum sub litteris E et F quibus productis ante finalem iudicium cuperet suprascriptos in causam attractos invinculatos Gregorium Sztuhne, Georgium Mlakar, Gregorium Klobasz et Andream Klobasz super his in praemissis duobus fasciculis contentis fassionibus denuo benigne examinari, et interrogavi, utrum in fassionibus suis ibidem contentis etiamnum persistent? Qui etiam singillatim taliter ad iudicium comparentes, denuo superinde benigne interrogati fassionem suam in praemissis fasciculis contentas per omnia ratificarunt.

Lectum per Josephum Jagussich, qua
substitutum dominalem,
idem manu propria

Praesente me Joanne Jagussich, Incliti Comitatus Varasdinensis viceiudice nobilium, pro testimonio Comitatus existente, idem manu propria.

Na poledini: No. 3

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.10.*Veliki Tabor, 13. siječnja 1744.**Izvadak iz istrage protiv Gašpara Lisjaka*

Paraphus seu extractus inquisitionis de anno 1744, die 13 Januarii contra malefactores collectus, in quantum Gasparum Lisziak tangeret tenoris sequentis:

Primus in ordine testis Georgius Chuhek colonus ex Mihokovo annorum circiter 35, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu ad primum punctum: da pozna Gaspara Lisziaka.

Ad secundum punctum: da je chul glasz da niega ure mnogo leth da czoprati zna i da szu sze niega jako ljudi plassili i neszu mu sze uffali zbog czoprie zameriati. Za them zna da pred jedno sesztemi lethi recheni Liszuak Gaspar bil je odneszel kljuch od czirkvene kleti Sz. Vida szobum i szvedok z machahum szuvjum dossel ie dolle k Szvetomu Vidu proszechi szina Lisziakovoga Miklauseka, da im nai da vina ieden policliza plachu iz czirkvene kleti i onda z czirkvenim ključem odperl je klet, i dal im je vina polics, gda je pak Lisziak Gaspar tamo dossel, pochel je zlo delati zato da mu je klet z czirkvenem ključem bila odperta i potlam kontinuma zato zlo je delat, zathem chez nekuliko uremena dossel je bil recheni Liszial kakti mesnar za ono ureme Szvetoga Vida vu Klenovecz k jednomu mertvechu molit. Szvedok tulikaisse dossel je onda tam, i pokleknul je za Lisziakou herbeth hotejuchi tulikai moliti, taki k mesztu zachutil je chesz kupize rauno da bi ga szablium preszekel, na tuliko da je komaj domom zassel, i visse dva meszeczka doma lesal betesen. Onda jenkrat dossel je Lisziak k szvedoka hisi, i proszil ga je szvedok za pechum sedi, da mu nai nekak pomoioe, szprsozilje tulikaj od ocza szvoga tri poliche vina, koje mu je dal popiti i szam je z nim pil. Nametal mu je tulikaj punu torbu kuruze. Onda rekel je njemu Liszial ove rechi:

„Da bi ti bil predi meni vina kupil i meni sze pomolil, pervo bi ti bilo lese i od onoga dneva taki mu je bilo leglie i zdravessie posztal.“

Secundus in ordine testis Lucas Halusan, colonus Boni Praprutno, annorum circiter 40, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu, ad primum punctum: poveda da pozna Gaspara Lisziaka. Ad secundum fatetur da je vre visse dvanaizt leth chul je glasz ochinszki da je Gaspar Lisziak czopernik i da szu sze ga luidi jako plassili i bojali szu ga bantuvati zbog czoprie niegove, ar je navaden bil skoditi. Zatem da ovo preseszno letto bil je szim szvedoka dal za tesake Gasparu Lisziaku tri grosse szameh puldrusicz, koje rekel je Lisziak da ni mogel van dati, i zato doneszal je nie szinu szvedoka govorechi mu da nai da druge peneze, kaiti pak niti szvedok niti szin niegou niszu mu mogli dugo zremena drugeh penez dobiti. Metemtoga hodil je pak Lisziak okolu pet puti toga teriat, kad ni mogel dobiti, rekel je szinu kak je on povedal ove rechi: „Naite vrag uzeme iz penezi, jate ne bum vech teriat hodil.“ I za tem potlam okolu chesz pet tiednou pochutil je vu deszne noge bol tak da bi mu bilo kaj uszu noghu hotelo szkupa zvlechi i tho terpelo je dobro dugo. Meten toga szvedok hodil sze je niemu molit da mu naj szinu pomore i zathem dossel je k niemu Lisziak i nekakve rose doneszal da szi nogu s nimi kadi, koju kak berse je kadil. Taki je potlam jedno malo laglie pochutil.

Lectum per me Josephum Jagussich
qua substitutum dominalem

manu propira
 Praesente me Joanne Jagussich,
 incliti Comitatus Varasdinensis viceiudicem nobilium
 pro testimonio Comitatus existente
 idem manu propria

Na poledini: No. 4

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.11.

Veliki Tabor, 14. ožujka 1744.

Istraga o Gašparu Lisjaku, Valentinu Ferbiščaku, Agnezi (Marijani) Petkovici (Petek), Mariji (Ursuli ili Marijani) Jutriš(ki) i Katarini Majerički (Majerić)

Anno Domini 1744, die 14 mensis Martii in arce Nagy Thabor, Comitatus Varasdinensis adiacente pro parte et ad legitimam requisitionem illustrissimi domini comitis Josephi Joannis Baptistae Rattkay, perpetui de Nagy et Kyss Thabor, tituli etc., penes specialem comissionem perillustris et generosi domini Stephani Bedekovics, dicti Comitatus iudlium per me infrascriptum facta est iuxta sequenter de utri puncta inquisitio, testiumque examen modalitate et ordine inferius propositis, facta praesentium de utri punctorum ex Latino in Croatico idioma genuina testibus qui litarti non sunt insterpraetatione.

De eo utrum

Testis noscat Gasparum Lisziak, Valentinum Ferbischak, Agnetem Petkovicza, Mariam Jutriszka, Catharinam Majericzka?

Utrum sciat, aliquando audivisse famam de ipsis quod hi et hae se arte magicae, aut vero alteri cuicumque maleficio insimulati, et insimulatae fuissent?

Unde sciat, quod hi omnes, aut aliquis eorundem hominibus, aut animalibus arte magica nocuissent, vel vero alia crimina, specialiter autem furta comisissent?

Utrum sciat, quod homines sibi ab illis timuissent, ne ipsis quidquam talis accidat, et si quid simile scit testis ennaret ab origine ad finem circumstantiali?

Sequitur itaque contra Valentinum Ferbissak

primus in ordine testis, agilis Petrus Prekriszki, annorum circiter 26, colonus domini Matthei Pletess ex dominio Kyss Thaboriensi, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est:

Ad primum punctum: Da poszna Valenta Ferbissaka.

Ad secundum, tertium et quartum valuie da ie zdaune vre od szoie mladoszti glasz chul od Valenta Ferbissaka da czoprati zna i da szu sze ga ljudi boiali, i niszu mu sze hoteli zamerit, boiehi sze ga zbhgh niegve czoprie i chul je od pokoinoga Bercza, Thaborskoga plebanussa kmeta sene, i druge niegove drusine, kakoti i szinov niegovih,

pove dajuch da ie on bil rechenoga pokoinoga Bercza oczopral i da ie od niegovoga, to iesz, od Valenta Ferbissaka czopra vumreti moral. Szvedok pak to zna, ar ie ondi pri Berczu bliszni suszed i videl ie niega betesnoga da ie otekal i skoro na kriss puczal, i chesz nekuliko vremena vu onom betegu praeminul. To ie pochul svedok povedajuch ondi, da ga ie zato bil oczopral, kaiti je Bercz pokoini spomenutoga Valenta Ferbissaka bil k szlivi na lancz pripel, iz toga zroka da ie Ferbissak szina Berczevoga bil izbil, szvedok szam dobro zna da ga ie bil na lancz pripel, ar kak be se bil ie Ferbissak iz lancza pressel, i onval sze, taki ie Bercz bil oblegel i kak ie peruo recheno otekal, i zatem toga chesz nekuliko vremena vumerl.

Secundus in ordine testis dominus Mattheus Pletess, annorum circiter 38, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est.

Ad primum: da poszna Valenta Ferbissaka

Ad secundum, ad tertium et quartum da vre vnogo lett, i od vnoгих ljudi chul je glasz od Valenta Ferbissaka da czoprati zna i da szu sze ga liudi boiali, i niszu mu sze hoteli zamerjati zbhg czoprie. Value nadalje: da pred okolu jedenaisztemi letti chul ie szvedok na Thaborskom nekoiega Petricza Ozvaltha, podlosnika pod Thaborsko drugach zetha rechenoga Valenta Ferbissaka povedajuch da ie recheni Ferbissak toga Petricza oczopral bil. To mu ie pak ovak povedal: da ie tha Petricz ieden vecher na kerstitkeh pri tastu szvoiem gore rechenom Ferbissaku bil i ondi mu ie Ferbissak szam iz szvoie ruke podal kaferku vina, koju kad ie izpil, taki pochutil je da ga ie nutre gristi pochelo i zatem dimom odiduchi na tuliko je oblegel i obetessal da sze ie vesz izkluchil bil i niti szi ie z rukami mogel jeszti, v szube zaneszti na tuliko da je poklam szvegorie i gorje niemu bilo, i chesz nekuliko vremena moral ie vumreti. Poveda dalie pak recheni Petricz szuedoku, da ie zato szumliu imel na Valenta Ferbissaka da sze ie on szvoiuum senum s cherjum pako Ferbissakovom iako zlo pogaial i otut je veruval da bi ga bil Ferbissak za volju kchere szvoie oczopral.

Tertius in ordine testis dominus Josephus Rovassovski, annorum circiter 50, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est.

Ad primum: da poszna Valenta Ferbissaka, ar ie niegov podlosnik.

Ad secundum, tertium et quartum poveda Liszot tho da ie on od pokoine sene rechenoga Valenta Ferbissaka chul jenkrat govorchu ove rechi: do szvoiega mussa prokleti henkar ki ga ni bolie nategnul, zakai ja moram czent prediva vazda dati. To pak od tut ziszlo ie, ar ie bil Ferbissak vre jenkrat ovdi na mali, i onda bil ie glasz da ie henkaru bil obecsai ieden czent prediva.

Per me Joannem Adamum Varovics, incliti Comitatus
Varasdinensis, viceiudicem nobilium, manu propria

Sequitur inquisitio contra Agnetem Petkovicza aliter Andraska colonisam patrum paulinorum sub Poredja

Primus in ordine testis suprascriptus petrus Prekriszki, annorum circiter 26, colonus domini Matthei Pletess, adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu:

Ad primum punctum: Da poszna Nessu Andrasku, aliter Petkoviczu.

Ad secundum, tertium et quartum valuje da je vre pred deszetemi letti chul glasz od rechene Andraske da czoprati zna i da szu sze ljudi boiali nioi zamerjati zbhg czoprie. Valuje zatem da pred petemi letti vu szobotu vecher pred Angelskum nedeljum

spal ie pred stagliem g. Pletessa vu Pallanovczech zmlachi i z drugami tessaki i onda gda szu vszi drugi postpali, videl ie szvedok iosche chuvssi da ie doialah na vranczu Kosztrevnichki plebanus iz Stajera i odszel o konia i za njm doslo ie vnosina sen i muszkich glav, i ondi pred stagliom na krisischu zakunili szu ogien i tanczali, i dobre volie bili, med kojum kumpanium hodili szu szim i tam dva purani berbotajuch i zatem odpravileszu sze nekoie bile od ognja proti szvedoku, gde ie lesal na zemli med koiemi bila je recsena Andraska i gda szu pristupiti hotele k szvedoku, rekla ie jedna zmed njih govorecha: ne moremo iti knjm, ar imaju draczie pri szebi i onak gda ie prvi put kokot zapopeval zdignuli szu sze szu na viszak i onak med vetrom neszatlo ie vseh. Drugi pak paidasi szvedoka med kojem ie lesal opitani buducs po szvedoku povedali szu da nikaj takvoga niszu chuli, nego da szu tverdno szpali. Szvedok pak taki onda szgubil ie rech da chetiri dni progovoriti ni mogel. Valuje zatem da vu onom isztom lettu ieden mladi petek vecher spal ie vu szeniaku goszpona Pletessa i ondi doszle szu k niemu vnoge senske glave, med koiemi bila ie tulikaisse recsena Andraska i pochele szu ga strasno biti z nekakvim dugovaniem raune, da bi kacze v rukah dersale, gde truchale szu ga da nai z nimi ide i gda vre ni hotel nikak iti, oztavile szu ga i odisle szu od niego. On pak sbit buducs iedno chetiri dni potlam lesal je. Valuie zatem da zatem drugo letto bil ie jenkrat na passi z voli mladi petek vecher, na szenokossi g. Pletessa, i ondi doszle szu nazopet k niemu, pochele szu ga prosziti i truchati rechene sene, med koiemi i pak bila ie Andraska i gda ni hotel z nimi it, nasopet strasno jako zbile szu ga, na tuliko da ie poklam i pak nekuliko dni lesal. Valuie zatem da pervo i poklam szu puti hodile szu kai kam k niemu, i bile szu ga, alli vszaki put poklam niti rescene Andraske, niti tulikaisse druge paidassicze drugda ni mogel poznati, ar szu veksem taljem zavezane obrasze nosile i niszu sze dale niemu vszigdar videti. Valuie zatem da ie rechenoga plebanussa Kosztrevniczkoga skoro vszigdar chul med nimi govorecz alli ga poznati ni mogel vecs isz vigienio nego szamo isz govorenia, nego szamo prvi put. Zatem valuie da od lainszoga letta od Angelske nedelie, gda ie naime na Bistriczi zagovor szvoi zverssil bil, niszu ga vecs the nechiste sene bantu-vale, niti k niemu hodile.

Per me Joannem Adamum Varavics,
Varasdinensis Comitatus viceiudicem nobilium
idem manu propria

Contra Mariam Jutriszka, inquilinam Kyss Thaboriensem

Primus in ordine testis dominus Matthei Pletess, annorum 38 adiuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu.

Ad primum: Da pozna Miczu Jutrisku.

Ad secundum, tertium et quartum: valuie da pred 10 letti bil ie szvedok ienkrat dal nioi preszt kudjel gospoczkih 15 funtov, kakti gorniaczi daie mora zab stuin spreszti koie kudelie bila ie pokvarila preducs Jutriszka i zatem szvedok od strani goszpode kaptoloma, official buducs poslal ie nioi nazad pokvarienu preju govoreczni spanu da joi nai odnesse i tuliko na meszto dobre nieine preje zveme, koiu ie i vzel span i donessel je na malo Thaborszko. Onda dosla ie Jutriszka szvedoku na Thaborszko molit sze, da bi joi dal nazad nieinu preju i odgovoril ie nioi szvedok: da drugi dan szam iducsi k tessakom lovech doide kmetni hissi i ondi hoche videti spanom skupa koi ie bil pri teszakeh vu tersiu gda szu reszali, kuliko ie nioi vszeto preje i onak drugi dan

recseni szvedok iszel ie lovecs proti nieini hissi i bliszu doiducsi do iedne lesse, blizu Jutriskine hisse, kopovi szvedoka bili szu presli prek the lesse k hissi nieini i gda ie szvedok hotel tulikaisse proti nieini hissi chesz lessu iti, povernuli szu sze kopovi nasad i nad szvedoka skochili rauno da bi ga klati hoteli niszu mu pustili chesz lessu iti. Onda szvedok videcsi chudo ovo, vernul sze ie nazad i praekriszil miszlechi ono hiniti da ie czopernicza. Odissel ie nazad po drugi strani i onak gda ie dimov dossel, poczel ie ieden kopov zmed oneh koiszu prek rechene lesse billi praessli otekati vu nogah, i vesz otekel buduch chesz treti, alli cheterti dan parnul je. Valuje zatem da onomadne gda szu Miczu Jutrisku bili odpelali szimo vu vuzu, chul je od goszpona Rovasovskoga govorech ove rechi: da ie chuda da Jutriska ni pervo na Krainsko praesla, kak ie druga znala preiti gda szu takve dobre sene lovili.

Per me Joannem Adamum Varavics
Incliti Comitatus Varasdinensis
viceiudicem nobilium, manu propria

Na poledini: No. 5

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.12.

s.l., s.d.

Ulomak iz knjige „Dopuna umijeća eksorcizma“

Paraphus ex libro exorcismorum sic intitulato: Complementum artis exorcisticae cui simile nunquam visum est etc.

Ecce + crucem Domini nostri Jesu Christi, signum aeternae confusionis vestrae et auxilium Redemptionis nostrae, ideo fugite partes adversae, quia vicit Leo de tribu Juda, Radix David, Sancta Trinitas + Agios + Soter + Sabaoth + Adonai + Heloin + Homoution + Salvator + Alpha et Omega + Tetagramaton + Orheos + Athanathos + Primogenitus + Principium et Finis + Via + Veritas + Vita + Jehoua + Sapientia + Virtus Paracletus + Ego sum + qui sum + Messias + Agnus + Ovis + Vitulus + Aries + Leo + Serpens + Os + Misericors + Charitas + Aeternus + Omnipotens + Creator + Redemptor + Amor + Emanuel + Primus + Novissimus + Janua + Petra + Gloria + Imago Patris + Unicus + Fons vitae + Panis + Brachium + Dominus + Mons Magnus +

Praemissi libri titulus talis est: Complementum artis exorcisticae, cui simile nunquam visum est: cum littaniis, benedictionibus, et doctrinis novis, exorcismis efficacissimis ac remediis copiosis in maleficatis expertis. Nuper correctum, et in tres partes divisum. Quarum prima dicitur doctrinalis, secunda benedictionalis, tertia exorcismalis, cui addita est oratio supra febricitantis, authore fratre Zacharia vicecomite ordinis SS Barnabae et Ambrosii ad Nemus Mediolanum, eiusdem artis professore. Cui nuperrime in hac postrema editione Veneta. Pro uberiori complemento additus est Tractatus de modo interrogandi daemonorum ab exorcista, authore Carolo de Baccio, sacerdote Capuano etc.

Na poledini: No. 6

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.13.

Veliki Tabor, 20. travnja 1744.

Svjedočanstvo Josipa Horvata, inače zvanog Radić, plemićkog podsuca Varaždinske županije, o iskazu Gašpara Lisjaka danom prilikom ispitivanja mučenjem

Anno Domini 1744 die 20 mensis Aprilis in arce Nagy Thabor, Comitatus Varasdinensi adiacente vigore iudiciariae sententiae factae est per ministrum iustitiae sigillorum diabolicorum investigatio et consequenter torturale examen modalitate et ordine sequente et primo quidem.

Gasparus Lisziak circa horam nonam matutinam per ministrum iustitiae intuitu reperiendi sigilli diabolici visitatus est, aqua benedicta lotus, cui primum sigillum in tergo, secundum in crure sinistro reperit recognoscens minister iustitiae ad suam consientiam illa vera signa diabolica esse, postquod adhibeat, ipsi primum gradum torturae, utpote constrictus funiculo, a tergo manibus, ex illud duravit per unum circiter quadrantem horae occasione qua fatetur, da pred nekulikemi letti (ne more sze pak spomenuti kuliko je od potlam lett proslo), iednu mladu szobotu vecher, issel ie iz klake od Klenovcza proti Tepessu doiducsi na krisiszche, nassel ie ondi tanczajucs mnogo muskih i senskih glav. Gde poveda da ie bila Martina Chuchkovicza, Gera Kriszanczevka iz Vidine, i Anton Belle od Szvetoga Juria iz Stajera. Poveda tulikaisse da ga ie ondi vrag vu muskom kipu vu czerleni opravi nemski susztral okol niego, koga szu zvali drugi paidassi za hanzlina i govori da onda gda ga ie zapecsatil, chutil ie rauno da bi ga bil z jednim silom vbol. Tandem positus ad clavos ibique zateo poveda da ie ondi bila tulikai Maticzkana Maczka sena. Zatem poveda da ga ie Speta Skerbinka za vezda vdovicza iosz lainsko letto gda ie mesnar bil Szvetog Vida proszila dai nai obere aliti budi obresze iednoga oltara i falat drevcza nai da odonut, schem bi bila mussa kadila, koi ie nad hude sene bil nadossel kai i vchinil ie i dal ie nioi falaczecz drevcha od oltara. Zatem dal joi ie za jeden lesniak voiska koi kaple od duplera i to na oltaru Szvete Luciae. Zatem tulikai sze onih ros od szvecze koju nosze szveczani o Szveczniczi i poklam povedala mu je da ie to musu nieinomu pohasznilo. Zatem valui ie da ie zatail Boga, Maiku Bosiu i vsze szvecze i gda ie to vuchinil, onda issel ie z nim po hustah, gorah i pechinah gde i drugih vecs bilo ie, kadi zaczele szu kupa sprauliati prah i vszakoiacska dugovania skupa sprauliali od kuda tuczu delali szu i naulasztito pepel po perisah koi pepel po quaternich i mladih petkeh i sobotah na Periszah nahajal sze ie. Onda vu szude szu iu pravili i po lugeh szimo tamo razipali, gde poveda da husztah naivisze razipali szu ie, a po njivah malo. Iz toga pako zroka malo ie tucze po poliah palo, kaiti szu mesnari zvonili i redovniki s blagoszlovi tirali. I to poveda da pred lani vucsinieno bilo ie, gda thu tuczu po Szitalski fari po lugeh razipali ieszu, i po krajeh Lestor niv. K tomu poveda da ie onda vu megli na jednoi kokosi jahal, koia kokos kakti koin videla mu sze ie i da ie koin bila. Potlam iz megle doli na zemlju czopil iz konjem skupa kadi takaisze bila je Ursula Halluszana, Lukacsza Haluszana scena, znimi, vsza ova czinecz. Poveda takaisze da mu ie vrag bil dal tri puti gore recsenu kokosz, da ie z nim issel, i na nioi vu Turovo Polie jahal, kadi veliko goiszenie imali szu, kadi hudi iz hrasztovih peniov vino toczil im ie i devenicze, kruh koruszni i szorszni imali ieszu, koie vsze dobroga teka ni imalo. Zatem poveda da ie z vragom sivel, toiesz pogresil dva puta i da ie vrag vu senskom kipu k niemu dossel i da ie to telo poznal ie merszlo bilo ko deti led. Item poveda paidassiczu Boskoviczku Ursu vrasic-

hevu kcher pod Szvetim Vidom. Zatem czinkusseva Ivaneka czinkussa sena, Gorichka kmeticza. Valuie nadalie da Paulek Zajecz, goszpona plebanussa kosztelskoga kmet, ie tulikaisse med nimi bil i da ie Belle nai vekse med nimi Pavel Zajecz pak taki zanim i da ie recseni Zaiecz z nimi kak ie gore recseno na Turovo Polie hodil. Valuie nadalie da ie na pricheszchaniu szveti hostiu dvakrat iz vuszt szvoih vzel i pravil prvi put naimre pred tremi okolo letti v Rogaczu pri Szvetem Jerneju, gde ga ie gospud Martin pricsesztil. Drugocs pak pred dvemi letti pri Szveti Hiacinthi, gde ga ie prichesztil goszpod Jacob. Obodva puta pak govori da sze ie priknul doli po pricheszczaniu i szvetu hostiu z vuszt vzel, vu hadriczu zavil i vu nedra del i obadve dimov odnessel i vu szvoiu skrinju vu iednu szmrekovu skatulju vu paperu zavite spravil. Poveda pak da ga ie toga bil nau-chil Antun Belle, gda szu v Rogachu pri Gorniem messaru skupa pili, i rekel mu je koi takvo szveto reszno telo ima i pri blagu, alli sita dersi, da mu je iako szrecsno i da bogat postane i poveda da the dve hostie szvete ima pri szvoiem szinu pri Szvetom Vidu vu Gorinem Hramu vu jedni szmrekovi skatli i da ie ie ovu zimu zadni put videl nutri malo pred nego szu ga szim gnali. Szkatulia ie pak z iednim vuszinczem iako skupa zvezana. Valuie zatem paidasiczu Geru Medvedka, kmeticzu k Pletessa taliterque circa horam 12 depositus fuit ex tortura quo facto. Mariana Petekralith, Andraska circa horam tertiam pomeridianam, per magistrum iustitiae visitata est et lota benedicta aqua. Qui in colo ad partem posteriorem versus latus dextrum reperit ipsi sigillum, recognoscens ad conscientiam suam illud verum diabolicum signum esse, post quod compressit eidem funiculo manus quo per unum circiter horae quadrantem durante nihil penitus fassa est. Tandem posita est ad claves et paulo post clamare cepit: Zakai ste me poskropili s tum vodum, da ne more jedne susze spustiti. Zatem valuie: da pred oszmemi okolu letti ieden navecer pred Maike Bosie szadovne dnevom dosel ie na nieino dvorische vrug vu chloveckom kipu, i vu czerleni opravi i ondi ju ie pocsel nagovarjati da nai ide z njim, i isli szu do Pletesa, peruo pak buduch nagovarial ie vrug da nai zatai Boga i Maiku Bosju, koia i zataila je i onda je na vratu zapechatil ju, i chutila je ravno da bi bila pchela viela, i ondi taki zathim dvakrat pregressila je z vragom, chutech merzlo telo niegovo, i gda szu dosli na Pletessovo nasla je ondi Doretheu Mihalia Spollara senu i Pildisku sztaru vdo-viczu (kak stima) imenom nesu i vech drugeh koieh ona ni mogla poznati i ondi pred Skednom ogenj szu kurile i tanczale i doklam ie kokot zapopeval dobre volie buduch poklam razesle szu sze. Zatem poveda paidasiczu Ivana Skrovniczokoga sena imenom Gera, goszpode patrov paulinov kmeticza, item pleteskina dekla zlabrauka imenom Marina; takai ovdii vu vuszi ua szada Gaspar Liszjak, zatem nadalie paidasse valuie tulikaisse Mihalia Spolliara, kakti i Ivana Skoronika, fraterskoga kmeta takai valuie da szu sze vecs puti na krisopotia sprauliali na bocsu i ondi tuczu delali, odkud skodeli szu vinski goram, sitnim poljam i niu szu po gorah razipali, a po poljah niszu tak mogli, ar szu jim zvonczeki pachili, valuie nadalie da ie hodila dva puta na Turovo Polie iz Bocza voszechi voszechi sze na koczijah iz koni Erdeczemi, kadi ieszu pleszale i pile i no jelle, kruh i no meszo, vino im je pak noszil Gaspar Lisziak. Zatem poveda Catharinu Majerics ozdi szada vu vuszi posztaulenoii paidasiczu szvoiu. Taliterque ex tortura dimissa est et post dimissionem suam cum Catharina Majerics confrontata ipsi ad oculos consortium oposuit, quae similiter minime negant.

Catharina Majerics circa horam quinta per magistrum iustitiae visitata est, cui in humero dextro reperit sigillum ad conscientiam suam recognoscens, illud verum esse signum diabolicum, post quod ligato sunt manus funiculo, quo per unum circiter horae quadrantem durante nihil penitus fassa est. Tandem posita est ad clavos. Zatem valuje da je jednoch po nochi k nioi dosel vrug vu erdecsi kamisoliczi, nju ie priel

i pelial oe na Perische sztanovito pod gorum pod Szlogi Mikuljanovimi, gde je vnosina drugih senh i Kranicz bilo, kakoti i muskih glav i ondi doiduchi rekel je nioi hudi nai zatai Boga, Maiku Bosju i vsze szvecze Bosze, kai i vchinila je taki, i onda zapechatil ie nju, druknuvsi kak da bi je silom pehnul, odkud odisli szu zkupa na goru i ondi pili, ieli i tanczali i vrag nim ie pizskal i onak pred pol nohium ieszu sze razisli, ar govori da vszigdar onda gda kokot zapopeva moraju sze raziti. Poveda tulikai da onda gdai pervics nutri dosla, bil ie szvet vecher. Valuje zathem da pred lainszko letto na pricheschanju pri Deviczi Mariji na Thaborszkom vzela bila Sz. hostiu iz vuszt i vu hadniczu zavila i potelam iadno letto dan med rubiem vu skrini chuvala. Zathem pak hitila ju ie v pech vu ogeni, i poveda tulikai sze da ju ie thoga bila navchila jedna Kranicza, gde szu v companii bile, da nai vzeme Szveto Tello, nai ie med sito dene da bude vech sita imela. Valuje zathem paidassa Lisziaka, i Marinu Petek, ali Andraska, koi szu oudi vu vuzi, taliterque circa octavam vespertinam ex tortura deposita fuit.

Ursula aliter Micza Jutrissa per ministrum iustitiae visitata est eodem moto uti priores in cuius corpore recognovit, quod nullum reperent signum diabolicum taliterque sui interlocutoriae iudiciariae sententiae ex loco pro tortura destinato, illico dimissa fuit.

Praesente me Josepho Horvath aliter Radich
Comitatus Varasdinensis viceiudice nobilium, idem manu propria

Na poledini: 7

HR-HDA-27, Komorska uprava u Hrvatskoj, kut. 309

2.4.14.

Veliki Tabor, 17. travnja 1744.

Parnica Josipa Rattkaya protiv Gašpara Lisjaka, Agneze ili Marijane (Petkovic) Petek, Ursule ili Marijane (Marije) Jutriš(ke) i Katarine Majerić (Majeričke) zbog vješticiarstva

Anno 1744., die 17. mensis Aprilis, in quam nimirum ex 11 eiusdem ob absentium Comitatus testimoniis praelibatae causae discussio rejecta extitisset, ex consensu etiam partium invinculatarum, in arce Nagy Thabor, Comitatus Varasdinensi adiacente, per me Josephum Jagussich, tanquam in infrascripta causa criminali substitutum dominalem iudicem, praesentibus eotum et ibidem perillustribus, generosis, egregiis et nobilibus Joanne Jagussich, attacti Comitatus viceiudicem nobilium, Josepho Horvath aliter Radics, itidem viceiudicem nobilium dicti Comitatus, Joanne Siger, Ladislao Manich, Michaele Perczucis, Josepho Rovassvuszi, Georgio juniore Korbar, Matthia Czerai, Simone Melmon, Michaele Jurak provisore, Jacobo Brczinschak et Thoma Koosz spano bonorum Milianorum.

Alisque nonnullis juris peritis viris, inibi legitime convocatis, et existentibus factum est in suprascriptum iudicium et effectuatorum in quantum juri videbitur etiam effectuatio.

Levata causa seu actio illustrissimi domini comitis Josephi a Rattkay de praefata Nagy Thabor, veluti legitimi et competentis magistratus et actoris, contra et adversus Gasparum Lisziak (Valentino Ferbissak, intermedio tempore demortuo), Agnetem seu Marianam Petek, Ursulam aliter Marianam Jutrissa et Catharinam Majerich velut in infra producenda ratione denotatos sagos et in causam attractos.

Pro antelato illustrissimo domino comite magistratu et actore, egregius Michael Klemen, adeoque sufficientibus iuris requisitis instructis priorem producit actionem sub numero 1 et ad latus eiusdem paragraphos toturalis examinis praecedentium iudiciorum sub numero 2. Pro informatione praesentis Sedis iudiciariae vigore quorum peteret, quod iuris et iustitiae esset. Primo nihilominus (si iuri ita videbitur) benigno in iudicio examine et corporale eorundem per ministrum iustitiae visitatione.

Primus in ordine invinculatus Gasparus Lisziak in figura iuris personaliter adstans vsza vu actie, kakoti i vu examenu Andrassa Klobasza, polek thoga i vu inquisiti szuprot niemu producuvanih posztauliena, i napiszana tai do glave i govori da sze on vu nichem krivecz ne nahagia.

Secunda in ordine invinculata Agnes seu Mariana Petek, aliter Andraska, in figura iuris personaliter adstans, universa pectae actionis et productorum eandem tangentium merita negat ad caput.

Tertia in ordine invinculata Ursula seu Mariana Jutrissa, in facie iuris personaliter existens, similiter universa actionis et productorum in quantum ipsam tangerent, merita negat ad caput. Quibus etiam adiungeret illud: Da sze ie ona bila zamerila goszponu Mathiassu Pletessu zbog sztanovitih rechih szuprot niemu govorienih, i da ie on nju poklam zbog thoga birsasil, i da ie on nioi poszudil bil ranszke_seszt, koie szi ie za gore recheni birsag zadersala i platiti mu ni hotela, ter zatho gouori da szuprot nioi nepriatelstzuo dersi.

Quarta in ordine invinculata Catharina Majerich coram Sede praesenti in persona adstans, eodem modo uti priores universa actionalia productorumque semet respicientium merita negat ad caput. Post quod etiam interrogata, utrum aliquando de eiusmodi crimine magico antea quoque incausata fuisset? Et utrum etiam ex tali causa prius fuisset incaptivata? Ad quam interrogationem benevoli respondit sequentibus: Da ie ona bila pred iedno tremi letti ondi vu gradu vu vuzi ztoga zroka, da je bila po falsie obtusena za czopriu i da je po praudi bila van na poruke puschena taki da ako li sze kai na dalie takvoga od nie zezve, alli bude chulo, da ju imaju poruki nazad szimo posztaviti. Govori pak i poveda da pokoini Gregur Klobasz ie nju po fentarie prepovedal, kaiti ona ienkrat niemu pri szebi na dellu buduchemu ni dala likova, niti obreznicze i da ie niein pasztork v Zagreb po henkara hodil, koi ie bil dossel szimo gubit, onda gda ie Klobasz zgubljen. Zatem opitana na dalie kak ona zna da je Klobasz niu prepovedal? Na kai odgovaria, da je onda nioi nie pasztorek tho povedal, koi govori da ie chul od klachanov.

Pro actore super praemissis partium in causam attractorum negativis protestatur, et actor non verum juxta producta peteret iudicium, et licet modo praevis non teneretur, pro informatione nihilominus praesentis Sedis iudiciariae, secundaque in ordine invinculataque incausata cum Petro Prekriski, veluti contra eandem testimonium perhibentem confrontari. Praemissaque confrontatione id quod supra quoque peteret. Super replica vero Catharinae Majerich, post negativam suam instituta protestatur super eo, quod ipsamet fateretur se respectu magiae ante

tres annos invinculata fuisse, et post processum ad fideiussionem dimissam extitisse, et si quid nimirum contra eandem rescitum fuerit, ut per fideiussores ad carceres reducatur, referetque se a suo privigno audivisse, quod eandem Gregorius Klobasz in tortura revellasset, pridie tum ex prioribus, cum et ex immediate praecedentibus rationibus et motivis peteret uti supra petisset.

Petrus Prekinski in inquisitione sub numero quinto producto denominatus testis sive deununciatus cum secunda in ordine Agnete seu Mariana Petek aliter Andraska in iudicio confrontatus eidem invinculatae ad faciem fassionum suam in praevio producto sub numero quinto contentam per omnia ratificavit et confirmavit. Illa vero nunc quemadmodum antea negavit universa ad caput.

Pro actore ut haec inclita Sedes iudiciaria uberius informari valeat, petit Franciscum Czantliar sartorem Germanicum, in certis per eundem revelendis circumstantiis examinari, et sub solito iuramento per eum referri, praesentibusque actis inseri ac cum tertia in ordine invinculata eatenus confrontari, quo facto reservat.

Prudens et circumseptus Franciscus Czantliar opidanus(!) alias Roiciensis nunc vero in territorio Kyss Thaboriensio habitans sartor Germanicus, annorum 34, adjuratus, examinatus, fassus et attestatus est scitu linguae Croaticae bene gnarus: Da pred tremi okolu letti sival je vu hissi Ursae, illiti Miczae Jutrissa ovdi vu Vuszi vezda posztaulene opravu za gospu Vukmanicku, i ondi ienkrat pri vecseri szedecs za stolom, kak sze ie vre bil nasel, vu Miszleniu buducs szviliczami na tanjeru drevenom pred szobum na sztolu lesecesem (koi tanier kak szvedok stima drugacs bil ie gospe Vukmanickskeza onda tulikrat ondi vu hissi, i za stolom szedecse i onda na kvartenu onda buducse) napiszal ie naipervics ove litterae: INRI to iesz: Jesus Nazarenus Rex Judaeorum, zatem napiszal ie tulikai sze ove litterae: A.S.T.J., to jeszt hotel ie razmeti ove recsi: Athanathas, Sother, Thetagramaton, Ichona. Istem polag toga napiszal ie ove litterae: I.M.J. to iesz: Jesus, Maria, Joseph koje vsze litterae kad bi bil na tanieni napiszal, skochila je recsena Jutriska ondi tulikai za sztolom szedecsa, i pocesla sze ie straszno iako na szvedoka karati, niega spotati i szekiru zgrabivszu va ruke, hotela ga ie szekirum mlasznuti da bi gospa Vukmanicka ne bila med nie sztala, i mah szekire praepraeczila govorechi ove reczi: „Kai ti hundtczvot oude piszes, kai sze spiszmom nainie desris etc.“ Szvedok, ova pak videcsi, taki iz hisse odisel je. Poveda zatem da niti on dan, niti pervo ne zna da bi ju bil vucse sbantuval i on dan po pervo zna da je lepo z njim prijatelski govorila. Tho pak szvedok pridaie i declaruje: Da pred nekulemi letti na kiszeli vodi szvedok buducsi govoril ie z jednim patrom carmelitom, za onda na vracstvu ondi buducse i on carmelita nauchil ie bil szvedoka, da ove litterae koie szu gore napiszane, su prot czopernikom i czoperniczam ieszu kruto hasznovite, ako sze alli na hissnih vrates napiszu, alli drugach sze pri szebi nosze.

Pro actore quod praenotatae sacrae voces contra sagas et magos fortissimae virtutis, et validitatis sint, iisdemque contraria habenatur, et abominalibes atque odiosae, neque eadem sacra nomina talis farinae et magicae sortis personae pati possuit, probat certo paragrapho ex libro exorcismorum desumpto, et hic sub numero 6 producto, unde cum praenotata tertii ordinis in causam attracti, in sua domo et sua mensa seu orbe inscriptioni praetatarum sacrarum vocum et nominum contraria fuisset, et propterea tam graviter exorbitasset, non modicam contra et de se suspensionem(!) et praesumptionem dedisset, et supredidisset(!), taliterque suam causam difficilientium assummi, et superinde iudicium.

Suprascripta invinculata Ursula aliter Mariana Jatrissa denuo ad iudicium vocata ex cum suprascripto teste Francisco Czantljer coram hacce Sede confrontata, odgovarja na ova koia szvedok govori ovako: i naipervics rekla je da sze po pervo z nim, nego ie na tanieru piszal nikai ni karala, nego gda ie piszal na tanieru bilo je nioi sal, zato ar govori da je nie tanier bil i da ga ie zato spotala, taj vendar da bi bila szekiru zdignula i da ie onda iako pri Viniena bila, i da ne zna szama kai je onda chinila, szvedok pak nioi nazocsi rekel je da on ni mogel poznati da bi ona pri Viniena bila i ona zatem rekla ie da sze ie i pervo z nim karala i da ie zato poklam na niega huda bila.

Pro actore super eo protestatur quod antelata in causa attracta Ursula seu Mariana intuisset ante confrontationem cum praescripto teste fassa fuisset se cum eadem nullas habuisse rixas. Postquam autem cum ipso confrontata fuisset, se omnino cum eodem rixas habuisse confessa est, unde manifeste vacillare videretur, et taliter vacillando semet suspectam et gravatum non obscure redderet, quo ita concurrente petit uti supra.

Deliberatum est:

Actionali libelo sub numero primo: Quemadmodum ex documentis sub numeris secundo, tertio, quarto, quinto et sexto iuri exhibitis non secus etiam partium invinculatum responsionibus personaliter in iudicio factis, prouti et testimoniis coram hacce Sede exceptis in iudiciariam revisionem ac pro et contra combinationem assumptis, primum, secundam, tertiam et quartam in ordine invinculatum ex invinculatas intuitu disquirendi exreperiendi in corporibus eorundem signi diabolici per ministrum iustitiae visitandi sufficientem rationem adinveniri, adeoque ut omnes quattuor antenominatos in causam attractos taliter visitet et in cuius aut quorum corpore simile quid repperit, talem aut tales ad revelandos plures complices ac detegenda eiusmodi ac alia scelera sua, idem minister iustitiae torturae subiciat. Apud quos vero ex praemissis invinculatis nihil tale reperi potest, ab iisdem torquendis desistat, iustum omnino iudicari, quibus peractis, ac in iudicio relatis ulterior sequetur iudiciaria conclusio, salvis tamen reservis, ex facultate procuratoris fiscalis, si quas interea probas superiores in fulcimentum actionis suae invenire potuerit, in medium adducendi, et comprobanda uberius comprobandi taliterque ultrone etiam conformiter ad comprobantium probationem iudicium recipiendi pro eodem fiscali procuratore remanentibus.

Anno suprascripto, die vero 21. praescripti mense, ibidem et per eundem ac praesentibus dominis antelato Jospeho Horvath, vicejudlium, pro testimonio Joanne Siger, Josepho Rovassonszki, Joanne Horvath, Josepho item Horvath, Nicolao Horvath, praedictae arcis et bonorum rationista, Georgio Bartakovics, Georgio iuniore Korbar, Matthia Czerai, Simone Welmon, Petro Sztanecz et Jacobo Leliak, nec non Paulo Lugauch, reassumpta praesens causa.

Pro actore producit antea per se producta, ac penes eadem quoque produceret testimoniales super visitatione corporum attractarum partium in causam attractarum, utpote Gaspari Lisziak, Marianae Petek aliter Andraska et Catharinae Majerich, consequenterque repertis in ipsorum corporibus sigillis diabolicis, eisdemque testimonialibus adnexum earundem imediante attractarum visitatarum et signatarum personarum torturale examen sub numero septimo vigore quorum de iisdem in causam attractis prima earundem fassionum in iudicio fienda ratificatione, finale ferri peteret iudicium.

Primus in ordine invinculatus Gasparus Lisziak ad iudicium vocatus et benigne coram Sede examinatus fassionem suam in producto documento sub numero septimo contentam, per omnia benevole confirmavit et ratificavit declarando: Da stimal je, da je ona skriniczka skatulum vu koi szu szvete hostie bile po niem szpraulene pri szinu njegouom v gorniem hramu pri Szvetom Vidu, ar govori da ie skrinia bila szpraulena peruo pri Hropotelu, podlosniku plebanussa thaborszokoga, i stimal ie da ju ie szin poklam (kak ie szin odpelian bil) od Hropotela domom odneszel, gde je i peruo bila.

Secunda in ordine invinculata Mariana Petek aliter Andraska impotens pro hic et nunc ad iudicium personaliter comparere per documentum pro testimonio existentem, tanquam de Sede specialiter ad id deputatum, inferius ubi inclusa maneret super fassione sua in producto sub numero septimo expressa, benigne examinata et interrogata, fassionem suam in tantum in quantum ibidem in eodem producto linea subducta esset, refferente eodem domino viceiudice nobilium pro testimonio existente confirmavit, et ratificavit. Et praeterea declaravit, quod illa nocte ubi prima vice consortium diabolicum invisisset, cum doemone ad domum Pletessianam veniendo nullum complicem ibidem viderit, verum quod sola cum socio doemone usque galli cantum ibi fuerit. In reliquo aut in quantum fassio ipsius torturalis in producto sub numero septimo subducta non esset, in tantum illam per omnia revocavit.

Tertia in ordine invinculata Catharina Majerics similiter uti prior impotens pro hic et nunc ad iudicium comparere per praefatum documentum pro testimonio existente de Sede specialiter exmissum inferius in loco clausurae suae super fassionem sua torturali in producto sub numero septimo contenta benigne interrogata, denuo suavibus verbis examinata (referente hoc totum eodem domino pro testimonio existente), eandem fassionem suam torturalem ratificavit et confirmavit excepto eo: Govorech da Gaspara Lisziaka ondi nigder gde je ona med czoperniczami bila ni videla. Zatem da szvetu hostiu na pricheschanju iz vuszt ni bila vzela. Valuje vendar da ie ona Kraniczka thoga bila nauchila, kak je na muki povedala, nego vendar tho ni vuchinila. Vu oształom pak valuvanie zvoie na muki vuchinieno tverdi.

Pro actore intuitu revelationis sacrarum hostiarum per praefatum Gasparum Lisziak per exmissum eatenus de Sede an easdem invenerit? Nec ne? Petit huic iuri referri ut tali facto de reverentia sacrarum hostiarum provideri possit, quo facto ulterius agenda aget. Egregius Mathias Czera, superius Titt. illustrissimi domini comitis actualis aulae familiaris et camerarius in iudicio personaliter existens, qua nimium die hesterna post terminatum torturale examen Gaspari Lisziak hinc de Sede specialiter exmissus ad quaerendam cistam et pixidem pineani, et isthic taliter prout cunque inventa fuerit absque domui apertione eiusdem ad se reundam, in qua idem Gasparus Lisziak sacras hostias ex ore suo post communionem acceptas, etiamnum reconditas existere fassus fuisset. Qui inde redens hic in iudicio ad conscientiam suam retulit: Da je dosel vchera k szinu rechenoga Lisziaka, i ondi pri hisi negovi vu gorniem hramu iszal ie reshenu ladisczu i nie nassel, nego mu je povedala szeha szpomenutog Gaspara Lisziaka da je ona ladiczka josche pri Hropotelu i tho chuvs i issel ie do hise Hropotela. Ondi ladiczku nassel ie v loipi za vrati, koia ni bila zakleniena i nutri nasselie okolu pol metricze zmessanoga sirka, boba za jeden pint i nesto rubia, skatule pak alli skatulicze govori da nikakve ni nassel, nit ie takai mogel doneszti.

Pro actore protestatur super praemissum in causam attractorum torturalibus fassionibus et diceret: siquidem antelati in causam attracti talismodi torturales fassi-

ones in iudicio postmodum superinde examinati benevolo confirmassent, et ratificassent, per hocque criminum actionalium semet reos manifeste confessi sint. Ideo de eisdem qua talibus finale peteret pronunciari iudicium, respectu nihilominus expensarum hactenus in dominio factarum et ad consumationem praesentium negotiorum de facultatibus praemissarum partium in causam attractarum ad tenorem paragraphi 3ti articuli 54 et 47mi articuli paragraphi 3ti, partem primae praxis criminalis praevia earundem expensarum iudiciaria limitatione desumendam satisfactionem videlicet a qualibet persona in causam attracta per florenorum hungaricorum quindecim, adeoque moderato calculo computandorum adiudicari.

Deliberatum est

Prioribus per provisorem fiscalem instituto huic processuali in allegatis rationibus et in medum productis documentis accedente etiam iuri exhibito sub numero septimo torturali examine. Quandoquid Gasparum Lisziak, Marianam Petek aliter Andraska et Catharinam Majerics, abnegata fide Deo debita, arti magicae et consortio diabolico implicitos, sigillisque infernalis animarum hostis signatos fuisse, imo Gasparum Lisziak sacras hostias in communione ex ore suo in ecclesia furtive sustulisse, easque ad usum probabiliter magicos domum abstulisse propriis earundem partium invincularum fassionibus torturalibus per documentum pro testimonio existere viceiudice nobilium fide digne relatis, ex hic quoque in iudicio per praefatos invinculatos respective ratificatis manifeste comprobaretur. Hinc, ergo, antenominatos malefactores ipsis in praemeritarum poenarum, aliisque autem huius modi criminum suorum complicibus, aut similia in futurum fors patrare volentibus horribile in exemplum.

Primum quid Gasparum Lisziak, qua magum et sacrilegum, sacrarumque hostiarum violatorem praevia amputatione manus dextrae capite plectendum. Marianam autem Petek aliter Andraska et Catharinam Majerics velut sagas gladio feriendas. Omnium trium vero cadavera rogo apponenda ac tandem igne concremanda iudicari. Quarta vero invinculatam Ursulam Jutrissa, non reperto in corpore ipsius signo diabolico ab utraque ordinaria, quippe ex arbitraria poena absolvi et pro absoluta declarari. Nihilominus eandem non aliter, quam erga securam de non offendendo fideiussoriam cautionem dimittendam expensas autem per provisorem fiscalem petitas ex bonis et substantia toties factorum Gaspari Lisziak, Marianae Petek et Catharinae Maerics nunc reperibilibus, aut in futurum reperiendis ab unoquoque horum singillatim ad florenorum 15 imitatas. Ex ultimae vero invinculae Ursulae Jutissa bonis similiter et substantia ad florenorum septem dinarorum nonaginta reductas, pro dominio desumendas iudicari.

Per me Josephum Jagussich,
qua in premissis substitutum iudicem dominalem idem
manu propria
Presente me Josepho Horvath aliter Rudich,
Incliti Comitatus Varasdinensis viceiudex nobilium
pro testimonio existente manu propria

Na poledini: Processus criminalis in arce Nagy Thabor contra sagas celebratus in anno 1744, die 17. Aprilis / No. 39